

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

NTÚM NYIŊ MESOŊ

Ngwó pege gîŋ ntónó yóon ñwa'ne le:

Mmo gie ntum nyiŋ lóg fó mmo nyá pá' ee pu'u na no
Sse

[Me ge lóg mejajún 10 lóg la'te yóon no]

COPYRIGHT

ISBN 1 - 919852 - 07 - 7

ALL NAGTIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O.Box 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(Une Mission de littérature évangélique financée de dons)

(Reg. No. 1961/001798/08)

NTUM NYIŃ MESOŃ

Me la ɲwe'e yoon ɲwa'ne Felanse na ngu' 1732. Me gyo ngiŃ neni sse nkúbté shúm tsoló, ɲɲwe'e na ntí gie ngwó me lóg shwónó no Sse na paga ngwoŃ Afilica. NyiŃ gwie-a la piŃ neni sse ɲwe'e pú'u aa Rev. J.R. Gschwend a na ngu' 1929. "All Nations Gospel Publishers" piŃ táa nkyagte, ɲdɔgɔ mashúŃ nkúwile á gyóon na meshwoŃe 300. Pě pua zš giŃ ngwiin lézwiŃ tá mé kyágte na shwoŃe pa pua. Po ee na lye'oon ne ngaba tse mengwoŃ 127 mie mé ee tsoló shwóno no Sse. Pua nti ntí, á na shwóno, á na mmó gie nyiŃ lóg ngwó tse lá'a yób, á na meno mie é líe Sse, pó la tóno woon muome ɲwa'ne, ɲjú' pá' no nenu gie á fóo na shwoŃe Sse aa pú'u. Ámmó gie Sse ně nkwoŃo ngie nyiŃ mesoŃ zse, mé góon pá' Ntswi Nka Sse Ezéchiel la góon na ngu' 586 tá mé lá' nzyé Yésó Kristo.

“ MeŃ n ge gyo ná ntám swé é piŃ ná nkwaŃa swé..... Pi leen nke ncú' pua póon, meŃ n gwó Sse gi!” Ezéchiel 36: 26-28.

NTÚM NYIŃ MESOŃ

Nda Ssé ka pô ju'e fa' Sata

(1Jan 3/4-10)

Ɔ loon nê ntôŋo woon muome ŋwa'ne, Ɔ kímte ngie á wó po pá' gya shyó gie ngwó kwa' gu gyâ shyo gú tsoló. Ɔ loon te nyiŋ Yúda wó, ŋgwó po nyiŋ Kristo, ka ngwó po nyiŋ g'wie a te jú'ú no Sse nzáb ntàm we mǒ wó, ka ngwó po nyiŋ g'wie a la záb ntàm we na no Sse mbiŋ nyé wó, mba Ɔ ge gyâ shyo gú na ntí gie Sse ne ngyâ ye pú'u. Sse te tye'te gyo, a líe nyiŋ mesoŋ po tse ntàm we, a te líe nyiŋ po ndumo tyó wó.

Sata aa tá pa meŋaŋa cǎo no, mbiŋ ngwó fuo ju'e nzém, ŋgwó fuo g'wie a sa'a ndumo sse tsetsá'. A neŋé ngyo pá' Cǎo' Sse g'wie a g'wiin kye' lá, mbiŋ nké te gíŋé ngwó wé wó, tá' lelyo pua ne nkwaŋa yóŋ po ngie a wó po wé, mbiŋ ne nkwoŋo lelɔgo jájúŋ nnye pá' Sata wó, tá' nké te nê nkú'u lékwa' nye wó. Yoon aa li pua pie po gyâ shyo wóŋ ta ncuŋe ngyá Sata pá' a wó, nídeen nké nzye lémoon. Lelyo meŋaŋ ntúm Krísto pie po wó po pagwá kúu, ngwó pua pie po te wo ye po ee meŋaŋa fa' ngoon shwoŋo no wó, e gíŋé ngwó fu'oon po pá' a laa fu'e mvfo ngwó. Á te pu'u ngwó po tsó no s'we wó, anue Sata gíŋe neŋe ye ta sele ncu' ngwó po pá' fu' gie aa cuo' Sse g'wie a fóo ju' gie kye' aa wó lá. (2 Kor 11/13-14). Sata, e sse gie ee tse yoon njoyó, k'een njá' legye pua ndog ntó' Ɔ wóŋ legya pá' Nku Mboŋo Kristo g'wie e g'wiin shúshúog e kye'e ju' pú'u. (2 Kor.4/4). Pi laa tsó fu' ngwó pǒ mepfó ntí pá' pi laa faa manzse, ícǎ'ú ngyo pǒ mmó gie pi kó's te gyo wó. Pi laa fu'o nê ngyo po mmó gie metu mie ee tse yoon njoyó nê ntsóte pua po gyo, ínné njú'u ncwo fuo messé tepon, g'wie aa tyó, ŋgwó z'wige gie aa fu'oon nê sá'a pua mesoŋ pie pǒ té ne njú'u ncwo Ssé wó (Efeso. 2/1-2). Pá' é loon te wó gie e Sse nyé' ménuog móŋ ta po gyâ ngie po léen mbyé wó, mba pǒ ge cáme na

manzse g'wie a ge tsege w'ob tse ng' ye temi. Nyiŋ g'wie a naa zoon ngie a laa fua no wo, a sele fute twó mbum ye.

A w'owa waa t'ojó yoon ŋwa'ne, mbij ngwaa z'í no gie meshyo pua pie mé kaa tsee yoon ŋwa'ne lá'te, ícwoŋo ngyá pá' kwa' wê ntám w's, mb'oon le ke nto' pá' Sse ge kaa fútu é log nyee gú kwa' pá' e gú ntám w's. O loon ndiŋ méno tepon mú, ta o te lu' ngie o kaa tsó mmó zse wo, o kímte pá' shwóŋe Sse g'oon ne pege ngie "pege loon ng'oon ngie pege w's po pa tefua mba pege fute twó mbum yége, ano nénu lew's ntám pege wo."

"Pege loon nzw'ij méfua mege mba Sse gee lege ná né pege, é f'ó ná pege e kw'ile no tepon ntsem." (1 Jan 1/8-10). "Metse M'ij we Y'eso leen nké soŋo wege ná no tepon ntsem." (1 Jan 1/7). Ka o ge jú'ú mbwó Sata w's, ka mbwo Sse wo? mba o ge w'ó nkwoon no tepon, nke te p'ú'u wo mba o ge w'ó nkwoon Sse. A loon ngw'ó gie no tepon z's sá'a gu lew's, o p'oon lélá', ga'te e shw'ón p's Sse, a ne mbyébe pyéb pá' a ge cua nzem Y'eso Kristo g'wie a la t'ó tsee yoon n'jó légyo pua tepon tsw'é, ntágté métu Sata mie é k'oon n'cua na meno tepon sá'a wége. Y'eso Kristo z's ng'aja cú'ú wége, pi tyé léjuŋ Sse, á pu nê ngyá g'wí metsem, mekwante, meno ndyoon lyoon mie ee tsee g'wi lew's ntsem, ats'ó mmó gie o loon ngw'ó o lyoon Sse, yé te w'ó wo, íngw'ó o legyo no ta á legyá w's, nyiŋ g'wie a la nyete letuŋó ngw'ó á gaa tá á leno jú'?, nyiŋ g'wie a la tánte lej'úog ge piŋ nyé té gya ju' lek's?

"Méla'mie Cuapua má' men'úog, ígyá ndumo tsetsá' ntsem, ndíe pua pie p's záb ntam w'ob ntsem ná ye, ntóonté w'ob." (2 Chr 16/9).

"Méla'mie Sse nê ngyá kwo legiŋ maa nyiŋ ntsem, o gwaa ts'ó's kwo sse á nê ngyá. Áa mbwó ye, nzem té w'ó wo, jújuŋ legwé te w'ó wo, ju' gie a loon ngw'ó nyiŋ tepon lyeen w'ó á te w'ó wo." (Job 34/21-22).

“Tá’ Yěsô te gwá’ mbum ye né pɔb wó, nífí pá’ a la nê nzsê wób ta maga.” (Jan 3/24).

Pú’u: “Ashyo mbonjo aa nyiŋ g’wie mé gwá’ méno tepoŋ mé, aa nyiŋ g’wie mé legé mefua mé, a shyo mbonjo aa nyiŋ g’wie Yáwe kaa tsó’s piŋé méno tepoŋ mé wó, aa nyiŋ g’wie a z’wige tsóŋ té tsee ntám yé wɔ.” (Psaumes 32/1-2, Psaumes 51). Yěso nê ntóŋo wége ta mboɔ lye’ɔɔn: Pi metsem pie pi ká pi’ á zê g’wí ta pi káa, pi tó ntsée wóɔn, n gyo pi z’wete. (Matio. 11/28-30).

J. R. Gschwend

LELOŊ NKYE’TE MENO MIE EE TSE MEJÚJÚŊ

NDUŊ MVFO SHYÓ G’WIE ME NYÉ

Fútu wɔɔn la’te ntám manzwě ka mambaŋa wó g’wie mé kaa zyé yé lézye se swé wó, a wó pɔ nyiŋ njoyó, ŋwa’ne Sse tóŋ yě nti nyiŋ lê nyiŋ tepoŋ, pú’u ndɔgo ngɔɔn ngie a z’wige ye yɔɔn njoyó zš ne ntsege yé, á zába ntám wé na shúm njoyo. Wɔɔn aa kwa’ pá’ Sse líe ntám nyiŋ mesoŋ nya é wó pú’u, menúɔg mie é paŋa lê tsaŋ, mba é lēen me’te tsoló, ee pé’ e ngwó me núnú melu’ pá’ mé la ŋwé’ e tsee ŋwa’ne (Proverbs 23/29-33). “Á wó nyiŋ g’wie aa nzógo pe ngie n da’á nzsé! A wó pɔ ntag mela’, a wó pɔ nyiŋ g’wie aa nzógo nga’te, a wó pɔ nyiŋ g’wie aa nzógo ndyóon mefáŋ lyóon té zse pá’ á cua pú’u. Menúɔg mie é paŋ ee me wó? Ee me nyiŋ g’wie a swé’ ta néŋé ngɔŋe melu’, nídá’ te nú nti ntsem wó á lejú’. Te gíŋe ndíe melu’ pó na pá’ ee tse-mmó ngwó pú’u, ka é ne mbaŋa paŋ wó, é tse ne mbaŋa mbonjo pé’ e tá’, te líe pɔ pá’ é ne fú’u tse ntú’, ɔ má’ é pale ngua, nígua ntsógo gu pá’ mboɔn lá, ɔ séle ménúɔg e cá’ú ndie pɔ panzwě pie ɔ te nê nzsê lefoo sób wó, ɔ cá’ú shwóŋo pɔ gugu shwóŋe.”

1. Pá' gie ntám nyiņ tepon wó

Á gua tsiṅe ssé, á ju' gie twó nyiṅ aa wó na fútu loon, pi gyá ntám nyiṅ wó mba menoon nti nti lēen nkúu tsoló ta ntswē tswē. Mé lóḡó wó b ndá'te meno tepoṅ mie ee tsee ntám ḡwé. Pi zšé gí ḡgie ntám zš ju' gie meno tepoṅ ntsem ee wó. E Sse la loḡ ncwó ntswi nku we Jeremie ḡoon ḡgie: "Ntám pú nkáté ncuá kókó wó, nkúḡó na no tepoṅ pó pú'u, a loon ḡwó a wó zšé yé?" (Jerémie 17/9). Kwa' Yēsó lē twó mbum ye la tóonte yoon no ḡoon ḡgie: "Mekwanṅtē tepoṅ zóon fóo pó tse ntám nyiṅ mesoṅ, tá ntsóte mbaṅa pó fá'a panzwé, e panzwé ne fá'a mbaṅa, ntsóte nyiṅ á wá njuu, ntsóte nyiṅ á zwé wetsš, nínē ḡgyo ḡúe, nínē ḡḡwiin keḡó', nḡwíin ssé ntám, nḡwíin fate, nkú zḡḡo tepoṅ, nkwo'ó lóṅ, nṅáḡḡo sóon two nyiṅ, nḡá'te nné, nḡá'u ntúḡḡ ntsem. ḡwoṅ meno tepoṅ mšon kwé pó tse ntám nyiṅ mesoṅ tá néṅe lš' ná ye." (Malékuse 7/21-23).

1) Mekwánṅ: Awšwó ḡš'te ḡgie mekwánṅ sí te' tá', é ké ḡwó tse ntám nyiṅ ju'oon pá'oon, nḡḡḡo ndá'te no tepoṅ gie á foo na ḡá'te Lucifer, á cwó' Sse ḡwíe a lšon mbyebe ju', yé ḡwíe a laa fu' e mvfo ḡwó ḡḡwiin kye' Sse, aṅá'te ḡyo nḡyó ntám we, á cá'u ḡḡṅ mbu Sse, á cá'u Sáta (Esaya 14/17, Eze 28/12-17).

Aṅá'te fóo ju' gie Sse te wó wó, nḡbiṅ ḡwó ménti mentí. Tsó pua lóḡo pš nkab yob ḡḡá'té, etsó pua loḡo yób pó pá' mé la kwé'te wó b mboṅḡ ḡḡá'té, etsó pua loḡo pó pá' pó né nyete mbum yob ta nyiṅ tē ncuá wó b wó, pó loḡo lényee kube ne yób ḡḡá'té, etsó pua loḡo pš lejšḡḡo méḡyalúnṅ laa mekwánṅ mie é ḡwáṅe te' te' pá' ntswi nku Sse Esaya ḡšon (Esaya 3/17-24). Etsó pua loḡo pó no gie pamangúá nju' pób é laa memáa pua ḡḡá'té, petsó pua loḡ pó lezín lá' gie mé la zyé wó b wó, petsó loḡ pš mà la' wó b, petsó loḡ pš no lekyo ndá ka tsš nti lesiṅte nné wó ḡḡá'té. Nḡwó ḡyo pú'u ndege no Sse. Ano gie ḡwa'ne Sse ḡoon ḡgie: "Megaṅa ḡḡá'te ḡoon no e Sse te zwí'te, a lē pš pua pie é ná nné sse." (1Pierre 5/5) Sse te ḡá'te kwon ta mboḡo tsó'ó tepoḡ (Proverbs 8/13). "Atso'ó tepoḡ loon ḡwó ntám nyiṅ, a ḡḡṅ zšé ḡgie aye fu' gie a gee magá nē nku'u,

anjá'te wó ntám nyinj, anganj zshê ngie afu' gie a ge gwe sse nê nku'u." (Proverbs 16/18).

2) Mëmbwóób: Mëmbwóób aa ncoon gye yé tâ te', a gwiin kego' te'. Aa ja'oon pá'oon nda'te kego' nyinj mesoj, á le pumo wówo pó ye nuje nuje, á lélog puo ngu, á légyo gúe. Yoon nti meno tepoj mé këen mbú ngá'á na yoon fu' gie aa fu'e nzsoté loon. Ngá' ga' ta pege log fó mǒ ngýá ngie no gie Yësó la tâ njoy ngoon, ta ee fu'oon ngwó mmó ngu' ntsá' yépuu aa no nenu. Mé goon pá' a la goon ngie melye'é lá' nzso nzem ge lá' wó po pá' fu' ye Sodome po ye Gomor.

Yoon "zwige gie á logó ngwó ye yoon keme njoy", té gwiin po nda' mbaña pá panzwé ta nkyo vóg wó, á kúu mboó tse mekye móg puu pie ee puu Sse, á kúu tse meju'u fa' me lyo, átse meju'u sekud mége, ánuo meganá sekud pe melyo. Yoon zwige sata té wo shú kúu ntum puu, légya selemaj, ka légya megua wó, ka létonj meñwe'e mie é ge pá'té nyinj pu'té wó, mboó tsó méshyo nda' wó wo. Ammó gie Sse ye aa no tepoj, "me tónj po ngie é wó pǒ ntúogó." Pua ngwashum menúo menuo nê ngwo kwaná mmó gie po ge zógó gyo, é fǒ pǒ na meñwa'ne mie pǒ tónjo, á na selemaj gie po gyá. E fǒ pú'u ngyo meno shú, é meno mie á zété ngie pǒ kúbé kube. Pua pie pǒ cua na meselemaj, ka ngyo pǒ tsó shúm sie ngwó puu ta ngyoon fǒ mǒ nzsé wób wó, nígwiiin kwa' tswé mafóób métye, tá' puu pe yób keme njoy líe po yób ntí tá ndog néñé. Mendá mie mé zíñe mmó wó ee tsó fu' ngwó kwa' meju' mie mé núje panzwé wó. Mé te gíñé ndíe pakú'té mbum yób na no panzwé ndogó wób ndog mbíi fu' wó. Mé goon puu pá' (Yesyeb tse ñwa'ne Genése 36 laa tsó puu). Ta mboó puu pie pǒ té no Ssé zshé, pá' pá Zúlu pie nyinj gyo gúe ta po zshé, nízwé nganj zwé, ka a wó po mambaña wó, ka pǒ manzwé wó, gwiin mmó gie ngwó á z'í mbwo puu pége pie po kwanj ngie po zshé no, nyinj Zúlu ñwé a pñj ndá'á lye'e nzso nzem, ítyé mvfo Sse, éswíñe wób. E Sse góon ngie mé kyo no gab kyo, á te gie mé log ngyo megua wó. "Pi te nê nzsé ngie nyinj loon nda ne na Cuapua

mba po ye ge cá'á ta'a Zwige wó wó ka? Pi kyó no gab. Metsó meno tepon mie nyin meson gyð, e zsó po na mbum ye, tá nyin gwie a gyð no gab, a gyð no tepon gie á ge gyo no ná ye. Pi në nzsé ngie mbum gi ee ndà Zwige Ndualáa, yě zwige aa na pi, mba Sse la ná ne pi, pi zo te gwiin twó mbum gí wó!" (1 Kor 6/18-19). "Nyin loon ntág ndà Sse, mbá Sse ge tágté ngan é gwa'. Á no gie ndà Sse logo ngwó pua pie e Sse la tsó', megan pin ngwó po gwí pe." (1 Kor 3/17).

3) Kúnzon: A la'te no tepon gie áa na lepáa melu', mbaa lejyó mmo ta á cua. Kúnzon aa noon gwie a neyé ngwó po ncyð ncyo, a gin ta mbumte kó wó nkaa yé mpfé pfe, á loon ngwó mbon ka ngwó pð ncyð ncyo wó lo, á pfe ye pfe. Ntám nyin tepon kwéte kókó wó nzwín zwin, mé ye ko wó á zwín zwín, éshwoye yě nti shwoye wó á zwín zwín, a te ló' mð gyá. A púm yě nti nwa'ne wó, nton yé ton, á póno yé pon, nígyá pð kó wó gie mé ká nnye wó á póno yé pon. Ammó léjyo gie á tepon, agie ló' aa mð, á kúu tse mbum nyin meson gie Sse la fóo ja'ó nnyete é wó nda ye, yé Sse gwie aa ntentá pé'e, ncanje mbum nwe. Mà tepon pá' lenené nnú ndepa' ka fúog fúog wó, pá' lenú ndepa' nkúa mbwo léjyo tsó mmo gie á ge néyé mmo tepon son nné wó, é gin ngwó tsó shúm sie é canje mbum nwe. Panzwé laa mbanja kéen mbú neje two na lenú ndepa' tá mba po laa zoon nú pú'u wó. Metu mie é fð mbwo Sse nda' zó ku'u lékwile yě nti pua tse nkwoon ndepa' gie Sáta léen néyé wób tsoló. Pua pie é fó ná'á ngwó yób na no Sse, nígwó pó le kúu nda Sse, nídye móg na ndepa' wó. Aa mbwo pób ngwó kwa' no tepon mvfo Sse. Tá á ke ngua na mbum yób gie ee kwa' nda Ssé, pó té kú shu lélog ndepa' ncanje wó.

"Pi te në nzsé ngie pi ee pe'e ngwó nda Sse, aZwige Sse wó né pi, á gie nyin loon ntág nda Sse, mba Ssé gé gyo tágté yé ye wó ka?" (1 Kor 3/16-17; 4/18-19).

Nyin gwie a jyð mmó te' aa mvfo Sse ngíné ndogó ngwó ye po nyin tepon. Pege pfe mmo tá ndog ngwó ntentá, tá' pege te

ndumo sse tsetsá' p̄s̄ nda' na lepf̄e mmó w̄s̄. Nzyè loon ngyáná nyiñ, á jyð mmó léjyo gie á ne nzéte mba a ge z̄w̄é, tá ngwó gie nyiñ loon ngwó p̄f̄e te z̄w̄e, mba a ge néjé fu' ntsem ga'te p̄s̄ ngie "me náa mmó né ye", ka p̄o le ye "me kw̄f̄'i ye kw̄i'i" w̄s̄.

Ngana kego' aa nté ngie no poñó ye w̄s̄, níke te p̄f̄e mmo ta ngie a z̄w̄é w̄s̄.

Áa tse nz̄wiñe kua, mba mé la z̄éte ngie me loğ métoon ntémté ndumo mmó léjyo p̄s̄ p̄ua melu' nz̄w̄é. (Deut 21/18-21). "Méla'mie apua melu' ta mb̄oo nyiñ gwie a gyo ye kó w̄s̄ p̄s̄ ne lesaga cu' mefuog, ícá' mekaa pua, ícá' ma' p̄o metsyag nzsó. Nyiñ gwie a kú kwo z̄óḡs̄ tepoñ loğ má'a shú two tá we." (Proverbs 23/21; 28/7). Kímté ngie ats̄o ngan nkáb gwie a laa ndumo mmó léjyo, íb̄iñ nḡwiin kego' ta ncá' ngwó p̄o nkwoon kego' ñwé la kwé, ígwó lépwe moğ né ngyá ngó' te', ígyo néjé ta mb̄u'a two yé ndíe ja'. Ngwó mé le z̄óḡ ntá nz̄wiñ meno mie é kú panú mélu' ta mb̄ua w̄s̄. Mě meno w̄s̄ p̄o kwa' meno nt̄u tu. E Sse né shuashua shwóño wége tse no ye ngie, ats̄o pua melu' gie á ge lá' kúu na no lefuó ye á te w̄s̄ w̄o. Palóon melu' nt̄u tu gín ngwó yób p̄o megan̄ mēfua ta mb̄oo pasw̄iñé, á no gie Sse ḡoñ ngie: "Shyó tepoñ ee pua pie p̄o nú ta p̄o te lyoon mb̄oo pua pie p̄o loğ z̄eñe nné ncub melu' nt̄u tu. (Esaya 5/22). Shyó tepoñ aa nyiñ gwie a teñé ka'a we nná melu' ne fe we nyiñ mesoñ á nú ta mb̄ua." (Hab 2/15). "P̄s̄ w̄s̄ ta nḡwiin ílnoon, ínbú' léluño lé lambi, ítón̄ méndón̄, ínbú' shúm nti nt̄f̄ ndog mbím, ígín̄ ínú mélu', ta ngua na mēfa' Yáwe p̄o te loğ ntóño tsó mmo w̄o." (Esaya 5/12). "Ta pi sele f̄ate méne mí, é pába gwí, atso ngu'te metútú, angyo magab, angyo meshum pá' manzwé, mb̄oo mets̄oñ, laa pakwoñ nkáb te', laa mēpua melu', laa pazoonte pua, laa pagwoon nk̄wé, é téé ndá'á nkú na no lefuó Sse yob w̄s̄ w̄o." (1 Kor 6/10). Meno tepoñ mége mie pege gyð ndumo tsetsá' é té lyeen. (Galates 5/19-20). Mé ne nkwa'a nzsé shúm sie mbum ne nyiñ mesoñ tsoté yé á gyo pá' no mpfwo', pá' lefa' meno

tepon, pá' nyiŋ légyo mmó gie á ge swé'é nzwiŋ we. Pá' legu'te shúm ndog ntóŋ Sse, pá' legwiin lekaŋ, pá' lekuo mbu, pá' letäg mela', pá' legwiin kego', pá' lecuog, pá' lefa' pó le tye mvfo na kókó wó, pá' lenené fagte fagte, pá' letuŋ metuŋ. Pá' letäog léjuog na shúm pua, pá' lenü mélu' ta mbáa, pá' lepfé mmó te' mboo pá' legyo tsó shúm sie é swé sie mé tã loon. N ka zöon shwónó gwí, n ge gíné shwónó gwí ngie: Pua pie é gyo yoon nti shúm tê lá' gwiin ju' na no lefuó Sse wó. "Ta pi nú melu' ta é cua. Legyo pú'u aa lecamé ná manzse tepon, azwige Ndualäa zo jyó gwí fu' ntsem." (Efeso 5/18).

Pí jú'ú no gie Yëso né ngöon në pua pie gägä yób në shyó: A né ngie: "Agäg nyiŋ loon në shyó, á tô ntsee wöon, n nã ntse á nú!" "Pi metsem pie nzye ntse ne ngyána gwí, pi tóo ntse, ta mboo nyiŋ gwie a te nkáb gwiin. Pi tó njú mélu', níjú mbá fon te na nkáb!" (Esaya 55/1). "Tá nyiŋ loon nnú ntse gwie meŋ n zo nã mbwo yé, mba gag yé tee ndá'á ngíné shyó wó. Mba ntse mé ge kúu mbum ye, é ca' pö lesa'á ntse, á ju' gie ntse ge ne fô wó cúŋo, é náa yé léwo we temi." (Jañ 4/14).

4) Pfoankwo': aa liŋé loŋ, á léloŋe ta mmó gie mé kó's gáná ne gyo lye'oon mé yé mé ge taa juó tá gyo. Pfoankwo' giné ngwó liŋé lékaŋ. Ano tepon gie á fóo na lekaŋ aa pá' nyiŋ tíŋ ndu' ta a te ntám na Sse záb. "Andoŋ tsöon mmo tsöon ta nkwe pö létsöon, á no gie a lu'á lélog ntóŋ mbwo mé fa'a mmó. A zög lyé' ntsem pö letsöon shúm. (Proverbes 21/25-26). Yoshua la fó ngöon mbwo pua Israel ngie "pö pöon loŋ nzsé ngie pó ge gwiin ngwoŋ gwie Sse la ká'a mbwo pob." Ntí gie nyiŋ mesoŋ lög ngwó gyo, a te zeŋe ne lékwe mmo gie á foo mbwo Sse wó. Á cua pú'u tá Yëso ye, "Pi fá' shyo pó letögo na ncwo ndá gwie e kámte kámte" (Lukase 13/24). "Nyiŋ löon fá' mba a ge gyá. "Mé ne njwóno nkuu na no lefuó Sse. Pua pie é lögo pö tu ngyo meno mób në fá'a lekaŋ." (Matio.11/12).

Nyiŋ loon ndóné na mmó gie á líe no na Sse légyo pege tswé, ka pö mboo na no gie á líe pá' gie angwó ntam wége

néne njú' mbono wó, mba wě loŋ ge lá' gyo a pyé. Yě nti loŋ to's wége létsye'te, léfa' shum mbono sie é foo mbwo Sse, légwiiin shum mbono sie Sse la ka'. Yě nti loŋ gyð nyiŋ caŋte. E Sse ně ngoon no né gu, ntsiŋe gú ngie ɔ ná létum shú ne ye lye'oon, Sáta piŋ ně ngoon né gu ngie ɔ gyo jú ka po tsó lye'e ndye'e wó, á lye'e ndye'e gie á te gíŋé ndá'á nkwee wó, a wó pú'u, ɔ kwé té wo gie Sse gyð ɔ tswé, te la ne na Kristo. E Sse ně ngoon ngie “ pi loon njú' ngye ye lye'oon, ta pi gyo ntám gwí shóog” [Heb 13/7-8]. ɔ kwāŋ jú ngie pua meshúo's la kwe mbye ntí po no gie po lá jú' ngye Sse ngoon ngie pó ge lá'a tsó lye'e ndye'e tá zwiŋ, a yě lye' piŋ ndá' nke te kwe? ɔ tē ne nzsé pá' lye'é lá' jú ge tó wó wo.

Pua pie po tswé soŋ ntsiŋ na paga njoyó gie mé tóŋo lé Afrika po log nkuá pfómankwo' ndog sá' lékaŋ. Áa na jújūŋ wege, mé logo pfomankwo' ná liŋé na no lekaŋ. Tsó pua zāb ntam wób na lekaŋ, ta ntóon lekaŋ, ta ngyá mbóo ju' tá mba po kó'ɔ swíin mbum yob náa mbwo Sse gwíe aa ntentá. Me tá lelyo ngyá wě léwo fu'e guo ka po fu' gie tsó no ně ncuá nyiŋ wó, ka fu'ú ngó' wó, ka pó fu' gie mé gwóon nyiŋ nkwe shum se wó. Ashwoŋe Sse ně nzéte mbwó pege ngie, ako no loon ntyé sse wó, pege lua ntūŋ Sse gwíe aa ntentá. Yé gwíe a lēen nyete mbum ye ntyé lékwete wége. Pú'u pege e le logo no léwo ndu mbono ka ndu tépoŋ wó ndog ntóŋo tsó mmo wó. “ Á no gie nyiŋ gwíe a gyo mmó gie Sse ně nkwoŋo waa giŋ ndāŋ ndāŋ, e Sse zó logo yé ngiŋe.” (Psaumes 37/23).

Yawe zo gyð akwo nyiŋ tate tá no poŋo ngaŋ légiŋe ná manzse Yáwe ŋwé. Ŋgwó gie wě nyiŋ loon ngwe sse, mba mmó tē gyo yé wó “á no gie lepu'ú nyiŋ ta á tyé tyé a te fóo sá' nem wó, níké te fóo mbye nem wó, níké te fóo nkwoŋo tswe wó, Tá' Sse ké ngwó nyiŋ gwíe a ŋaga pua. A wo swé'e tsó nyiŋ naa sse, níkwé'e wetsó.” (Psaumes 75/7-8). E Sse la lunte ntswii mbwo pa Israel ngie: “Mbóon mé le la' ngua lá' pi ngyá nyiŋ gwíe a júā miŋ we we manzwé ka we mbaŋa wó moŋ, mbóon mé le la' ngyá ntso' ngóon lá' pi, ka pó nyiŋ gwíe a lie

mecšo' sàñ tá ndoḡo ngoḡon no wó, ka pó nyiñ g'wie a pwe meno wó, ka pó ngañ lekañ wó, ka pó nyiñ g'wie a loḡo lekañ ngyó ndaa gyá wó, ka pó nyiñ g'wie a gee ngyá pagyá ju' nzéte wób no wó, ka pó nyiñ g'wie a toño mepfó nzéte wób no wó, á no gie nyiñ loḡon fu' yé nti meno mba aa mvfo Sse ngwó nyiñ teponj te." (Deut 18/10-12). "Me ná ngwe pi, íná pa loḡ lekañ ngyo nda gyá, íná ngañ mpfwo', íná mefæ, ína pagu'te tsó shúm ndoḡ ntóñ Sse, íná mboḡ wówó g'wie a kwonḡo létañ meloḡon pí." (Apocalypse 22/15). "M'boḡon pi léla' sele né ndíe nyiñ g'wie a ḡoḡon no mbwo messe teponj, ka lélie nyiñ g'wie a tso'ḡo ngḡoḡon wó, ta ngwá nkú'á fa'a wób mbóḡo lewó laa lepú nkaa lo'." (Lev 19/31). "Mé loḡon ngoḡon né pi ngie pi gua nzéte no mbwo pua pie pó toño mepfó pó ḡoḡon no, ka pó mbwo pua pie pó gyá ju' wó, épua pie pó tóño lemí mbiñe nzwii, pi tsó' ngie: Atsó lá' te ḡwiin lézete no pó mbwo Sse yob wó ka? Atsó lá' ḡwiin legoḡon no mbwo mepfó sse, léloḡo ngyo no mboño na pua metu ka? "Atsó lá' ḡwiin legoḡon no na lepæ mboḡo léḡoḡon mmó gie pó zsé! Mé loḡon te ḡoḡon pú'u wó, mba tsó lye' gie njyo la'a ndáa mbwo lá' te wó wo". Mé loḡon te ḡoḡon no ná pa' yooñ shwoñe nê nzéte wó, mba tsó kye' téé ndá'á ngwó tsetse pób wo'." (Es 8/19-20).

Afa'ooñ gie ḡoḡo né ntóño woḡon muo mēñwa'ne loḡon, e Sse né ngoḡon no né gu, íné nkwiñte gú ngie ḡoḡo kúbé mà, ínáa gu lewó mbwo ye. Tá' azwige pfomankwo' gie aa tse ntám gú ne ná'á shwóño gú ngie ḡoḡo tá taa, íngwo gyo pú'u, íné nkaga tu léñuñ cuo' ntám gu ta é lúe. Ngyo ḡoḡo ye: "N doḡon ngwó pá'ooñ nkúbé mà woḡon, mba pua póon, mboḡ meshú póon, ta mboḡ pua metse ge ye kó? Á loḡon ngwó pá'ooñ ngwó ta á wó gie meñ n te ḡíñé gua zíñé mmó wó, meñ ní de ḡíñé ngua fḡg nuoḡ m'ooñ pá' pua pie é te kristo zsé nê fógó wó, mba me ge ye kó?" A cu'á lewo gie ḡoḡo ge gyá shúm mboño nti ntí sie mé fóo ná pá' me zăb ntám na Kristo ngwiin, ícú'á léwo gie ḡoḡo ge ḡwiin mbule ye gie e pōñ te', ícú'á léwo gie ḡoḡo ge ḡwiin lekág g'wie a foo mbwo ye ngwó mboñ te', ícú'á léwo gie ḡoḡo ge ḡwiin jú ju' tse

legu' we, n'ca'á léwɔ gie ɔ ge gwiin lewɔ we temi, n'ca'á léwɔ gie ɔ ge gyo meno mie mé ge kwonɛte, ɔ gyá pɔ shúm sie á ne nzété ngie ɔ nyé, éshúm sie á ne nzété ngie ɔ lu' fu' gie ɔ wɔ ta nzwiŋ ngie Kriŋto tó nkúu tse ntam gú. Tá mba lepɔg pua meson ta mboɔ lepɔgɔ lékwe cu'té ndɔgɔ gú ngyo nkwoɔn Sata.... N'nsé ngie a ge fɔ nda nkwoɔn kwile pua metsem pie pɔ la log pá' pɔ la ne mbɔgɔ lékwe, n'zwiŋ nkwoɔn ta fɔ pá' mé la zyé wob. (Heb 2/14-15).

Azwiŋe gie á tsóte gú ɔ gɔɔn pe ngie n ge taa jũɔ tá kwaŋa no ye, á gyo ntam gú ke ntá tu lye' ntsem, ta lá' tu ta gwá'a nkua pfómankwɔ' lá.

5) Ngwi: Ngwi cɔɔg te', ríbiŋ mpfete métse te'. Á gua lélyo fu', kepua, pɔ lecɔɔg cɔɔg, pɔ lenenɛ ngwá ngyáná gegu lón zɔ sá' ntám nyiŋ meson. Me wá ngyá mɔɔn mentí meno tepon mie ee tse ntam nyiŋ meson gyo á zwié wetsɔ. Ngwɔ ɔ wá nkú'té nyiŋ lón ku'u ta á fɔ lyé' mvé pá' ngũ lá, ɔ gyo no te pon. Mvfo ee gu lézwiŋ ngie lón gu wá néné ngyán, éswiŋtɛ Yéso a tsɔ' wé ntam tepon ngwá', n'na we swe. Afu'ɔɔn lá, "ta pi gyána lón." (Gen 45/5). "Te giŋe ncɔɔg cɔɔg, ta lón gu giŋe néné ffo ffo, te giŋe ngyáná lón, wé lewɔ a tepon." (Psaumes 37/8). "Tsɔ nti lecɔɔg ngwɔ e gyo nyiŋ zwié nyiŋ, tsɔ nti legyaná lón e tepon, tá' ngwɔ wɔ kú'te mbum ye ta á le gwiin kegɔ' wɔ?" (Proverbes 27/4). "Pɔɔn lénenɛ ndwɔ ngyáná lón, á no gie lelwo ngyáná lón aa no pa te two." (Ecclesiaste 7/9). Tá' á ke ngwɔ fu'ɔɔn, n'ne nzété ngie pi swe mé méno ná pi ngwá', pá' me gwá'a nzwiŋe nzsɔ lá, mé gɔɔn nyiŋ gwi légyana lón, ányiŋ gwi léza' lekwoɔn nyiŋ, ányiŋ gwi lézoon nzɔɔn, ányiŋ gwi léshwónɛ na pua, ashwone tepon té ponjo légiŋe nkwee ncwo pi wɔ. (Col 3/8).

Tsɔ lelyo pua fa' shyo lélog melu' ka létɔɔ'ɔ piŋé no wɔ, tá ndɔg nkwoɔgɔ lón wob na no gie á ké ne ngyána wɔb. Tá' "melu' mɔb lógo ngwɔ pɔ pá' sesiŋ mboɔn lá, ee mecɔɔb mie ngwɔ é zwié nyiŋ." (Deut 32/33). Nyiŋ tepon tsɔ'ɔ piŋé no tá

ntum wé ná'a mbúlé, tá mba Sse la goon ngie a nyé yé zo tsó's piné no. Yēsó la goon ngie "o kwonjo fe gu nyin meson pá' twó mbum jú", pú'u la, pi kwón megan mbú pi". E Sse la ká'a lélege meno tepon mége nná né pege, pá' pege loon ndege náa mbwo pua pie po fúa no mbwo pege. Nyin loon ngwiin no lon ye, á nê ngege ye, ka aa no tsó nyin meson ndeme ye wó, a te shuashua nkye' wó, mba aa kwa' nyin tepon mvfo Sse. Letsón shúm tepon sie ngwó e lóg pó ncu ntó, ngyo mé pfete pó metse pua á gín ngwó ntum nyin meson. Aa yé tá Sse ge lá' gyo ntum wege kwa' swéte pá' pege loon nkwoj ngie yé swete lá'a ntswé wó.

6) Nnú: Nnú la fáte Efa tse nká' gwie e laa Eden. Ye zo la cunte kwa' lenene mbonjo mbozo leshwoné njú'é gwie a laa tsetse nyin meson pó Ssé. Sáta, cuo' Sse gwie Sse la júno ye, a la líe Adam po Efa nkwo's lon ná pa' po laa ndumo sse tsetsá' mbale ntswé wó, pá Sse ne shwóné njú'é, tá mba po yé Sse po ye zó kéen shwone nju'e. Sáta la kwó' po lon na pób tá nzáb ngie a ge cunte. Ngoon pú'u mbin ncunte léneje mbonjo mbozo léshwone njú'é gwie a laa tsetse Sse pá pua meson. Yé nti kego' gie Sáta gwiin, yé nti lekwo's lon ee tse ntám tsó pua, á na fu' gie po gyá ngie tsó pua neje te tsó zono no. "Kego' nye'é ntyé pó pá' lá'á mépfo sse." (Cantique des Can 8/6). Kego' nán mekwanté tepon ntám pua, ncunte léneje mbonjo we tsó pua. Ngwó e kego' gyo ta nyin waa gyá nzwe fele. Me ně nya wé léwo tse melóon nda ta ngyóon.

Ngó' mbozo tsó nti kepua nuó patán sóon mbozo nuó pashwón tsó meno ndye'e e wó zye, é fó pó na kego'. Ta mbozo nganjá fa' Sse, laa pashwónó no Sse, laa me pasto zsé ngie angwó kego' gyo no tsetse pób ta á lem. Aa yé tá á pon ngie po néne ne nzsé mbin fa' shyo fu' ntsem nzsé ngie pó ge gwiin zse no lélog néne, ta á té pú'u wó mba zwiige Sáta gie á tsóte pua pó gwiin kego' ge cunte fa'a yób fu' gie mé gyá ngie Sse logó mákekye fa'a fa' ncaa pá' a logó mbá' fa'.

7) Teto': Teto' aa mpfee pō tsetsá'. Me ee ju'oon, ndogo ye nā fu' laga ncúe, á lékwon nkáb te', "ano gie lékwon nkáb á lōg meno tepon nti ntí ntó." (1Tim 6/10). Áa lá' pua Kongo, etsǎ nti teto' wǎ wó, nígwǎ gie a loon ngyá lyo, á pfē pfē ta lepfom sé gwá á kwé. Nyin gwie a wǎ pō laga ncúe, a te zwíné létsine pwo ye náa mmo ndog nkwété ngan ngó' wǎ. Áa mbwo yē nti nyin, lelogo wē manzse wó ta ngwiin shúm njyo á wǎ pō mbon, á loon ngwǎ pǎ légyo no tepon ta ngwiin shúm á gyǎ gyo, ta mbwo pá' vakoon laa fome ge lá' cante sé shúm. Yēsó la goon ngie: Ta pi cú'te shúm tu nzwin sí ndumo tsetsá'. Asoon pǎ vekoon gē pfe ntsem, níké te pú'u wǎ metsǎn pwǎ' nda nkaa. Pi cú'te shúm tu nzwin sí pǎ léjǎn Sse, aa ju'ó, asoon pǎ vekoon te mmo cante. Metsǎn pij nké te ku'u lépwo' nda nkaa mmo wǎ. "Á no gie shúm tu nzwin shú loon ngwǎ nzǎ wǎ, mba ntám gú ge wǎ pǎ ju'ó." (Matio 6/19-22). Ákan laa ngwē ye ntsem la pú nkwe' mela'mie pō la kwon nkáb, níkwon tu ngol, níkwon nti métoon mie mé log ngyo shúm tu nzwin, ta mbwo menzǎ mie é pon te'. (Josué 7). Jwidas Iskariod, ngana kwo Yēsó la cante no yé a la too nkwon nkáb, éswine Cuapua we gwie a giné ngwǎ Tsitsa. Nkáb lê two ye mbwo tu ngol zo te seen ndogo ngwǎ mmó tepon wǎ, lekwon nkáb gwie a shú ndyeen tse ntám nyin meson zoo no tepon. Mbanā menuo menuo mbwo menuo panzwē nti ntí, pie ee tse lá' ka ngwǎ pǎ memǎ pua wǎ, ka ngwǎ pō memēen pua wǎ, né ndogo pá' pō né ntsǎn létye ta' legua ngwiin nkáb ta é lue ndá, nígwǎ néhé lê ngó', ínéj pua pie pǎ zse wǎb tse ngó' yǎb. Pō log pá' pō ne ntsǎn pú'u, níkwile nkab ná ndog nzá' nkween na melyoon mie é gee nkyǎ, ka pǎ na ngwé wǎ, ka pō na letém mékad wǎ. Letsǎn létye ta' legua ngwiin nkáb te' té tswe ngyá ngo' gǎa tsǎ fu' ngyo nyin zwē nyin ka nzwé pō kwa' ye mbum wǎ. Áa lélyo fu' nyin gwie a kwǎn nkáb te', nígwǎ laga ncúe gín nkwon lefuǎ te', níkwon lésa' pua te'. A loon te lésa' ngwon wǎ, á wǎ légwiiin nkáb nzwe' ndog nye méfuǎ ngó', ka pō lesá' pua pie pō cú'te swínté Sse wǎ, aa mmo gie á gyo tsǎ pua pí nkaa né ngwon fu' ntsem pǎ na

letañtë cú'te pua Krísto, tá ngua na legyo mmo gie á ge la'te ngie pš zăb ntum na Sse pš té zeje nné pú'u wš. Á cua pú'u, pš (ŋag) "pua Krísto" pie pš ee nzem Krísto te wš gie pš tswe ngwš pš tse tsš Cú'te pua Krísto. (Malékuse 9/38). Yěšo gđon ngie: "Pi laga two gí! Ta pi fa'a lécu'te shúm, níke nkwi'i kwi'i, lewš wš we nyiŋ te gwiin tsš no na shúm sie angaŋ gwíin wš, ta mbwš pá' a zoon fš ngwiin pš kš wš" (Lukase 12/15). Pí jú'ú no gegu nyiŋ gwie a la gwíin shúm te': Mé gzon ngie a tsetsá'a tsš nyiŋ lá' nzém shum ta é gyđon te', á kwanje pá' a ge gyo, a te zse ta ngzon ngie, Meŋ n ge gyo lê kš tá pu le'e shum sđon? Aju' ge kúog. Nnéŋé ta ngzon ngie: Meŋ n zse pá' n ge gyo. Meŋ n ge tágté ménkiŋ mšon, é kwe kwa' mie e fáŋ te'. E lag shúm nká', é pu cú'te wšba fu' đon, e neŋe tsoló. E sele gzon nê two mbum yđon ngie: "Ashš, afu' aa sse na mengu' ta ngyđon, zwetel! pšee! núu! píme pá' š kwđŋ! Tá', e Sse gzon né ye ngie: šš gegu, meŋ, n gee lšgš gú gua pš kwa' lštswé' lye'zon. Eshúm sie š sšen ncú'te tse menkiŋ le cú' se wš? Yěšš ma'a two ngie: Yzon aa no gie á gyo nyiŋ gwie a laga fu' ncú'te ngie aa ngana mmo, íbiniŋ ngwš ménuog Sse nke te wě wš." (Lukase 12/17-21). Nyiŋ lzon ngwiin shúm sie ee tse yzon ngyš glé ye, tá e ntum wé pyé á kwéte yé na kš? (Malékuse 8/36). Yěšš gíŋe ngzon mbwo nganá kwo yé ngie: "N đogš shwđŋo gwí ngie ta pi néŋe mbú'u. mbum gí na no mmó léjyo ngie: Peg ge pšee kš? Ta pi pú' mbum gí na no nzsš ngie: Peg ge ma'a kš? Pi zse mboŋš ngie, gwí lewš cša shúm léjyo, mbum nyiŋ piŋ ngwš mmo tu nzwiŋ ncuá ménzso. Pi líe méshuŋ tá ngyá. Pš ee ntě mbye mmó wš, níké tš ndaga shúm nnâ ndá wš, pš te ntaŋ gwíin, menkiŋ mšb te wš wš. E Sse zš njuogš wšb. Pii mbwo Sse, ígwš mmo tu nzwiŋ ncuá méshuŋ. Pi lzon nde'e nkab gi nzš wš, mba ntum gwí ge wš pš ju'š." (Lukase 12/22, 23,31, 34).

8) Sata: aa tá pa meganá cuš no metsem, nyiŋ mesoŋ waa cuš no fu'e kš wš, ye zš nēŋ cuš no ntum ye, aa na yzon ŋwa'ne, yé zš tsóte pua pš gyo no tepoŋ. Yé zš sâ' ntum nyiŋ

meson. Yěso la gɔɔn ngie: “Agwii tá aa Sáta, pi piŋ nê nkwoŋo légyo mmó gie a ně ntsóon. Á gua ná ye, mba ta fó nzyetě, a wó pɔ nzwe nyiŋ. A laa giŋe tse no nēna wó, níťi no gie a te no nēna tse ntám ye gwiin, ta tsoon lăg. A wó ta nē ncaɔ no, á wó pɔ kwa’ shwóŋe ye, á no gie aa ngaŋa cǎo no, íngwó nyiŋ gwie yé zo la nuŋe cǎo no.” (Jan 8/44). Nyiŋ na’a “ncǎo no pó meju”, pɔ nyiŋ gwie a cǎo no te’ logɔ ngwó pó ta’a mmó. Á gua tsó fu’ nyiŋ wɔ cǎo no, ndɔgɔ no gie a gɔɔn, níké te pú’u wó á lŋg pó mmó gie a ŋwe’é, pá’ gie angwó á gŋŋ ndɔgɔ mmó gie a gyđ. Ankwon menáɔg aa ngaŋa cǎo no, méla’mie a gyđ pó pa’ fu’ gie aa ntě ncaɔ no wó la. Ngwó nyiŋ Kristo á le cǎo no wó. “Pege loon ngoon ngie pega pǔ temtě tá mbiŋe nê ngiŋe tse nzem, mba pege cǎo no, ndɔgɔ tě ngyo mmo gie a né nkwoŋo wó.” (1Jan 1/6). “Mé nâ ngwé pi, íná pa log lekaŋ ngyo ndaa gyá pi, íná ngaŋ mpfwo’ pi, íná méfue pi, íná pagu’te tsó shúm ndɔg ntóŋ Sse pi, íná mbɔɔ wó gwie a kwonó létan meloon”. (Apocalypse 22/15). Á gua na meno two soon-mbúaa mie Cuapua pǔ te kwon, “me gyâ nyiŋ lewo gie nzsé no na no yě ndɔgɔ cǎo no mbɔɔ no nyiŋ gwie a cǎo no....” (Prov 6/16-19).

9) Cǎo’ saŋ: aa liné gie á la’te ngie ngwó mbum nyiŋ meson cǎo yé. Áa na jájún woon, cǎo’ saŋ wó sésse, ínbáɔg te’, mba a lēen ncaŋte, á ge gaa wó mba legyo meno tepon fu’ ntsem, ta ngwɔ gyo nê nzsé mbɔɔ zsé leen ngyo mbum nyiŋ te gŋŋé ncúo ye wó. Mba letám ngaŋ lēen mbu shuɔg, a zóon ngyo meno mie é swile swile ta ngwó á le gŋŋ nzsé ka mmo gie kwa’ ye gyđ aa mbon wó wɔ.

Nyiŋ gwie mbum ye te gŋŋé ncúo yé wɔ, a gua tsó fu’ njú’ letam sé pále néné pó pa’ fu’ gie tsó no té sse wó la, tá ngua tsó fu’, letam se sá’a yé te’. Letám gua fu’e gwágá no gie a gyđ, íŋaga yé ŋag, ígua fu’ gie é kó’ó ŋaga yé, é leen ncú’ ngwágá no gie a gyđ gwág. “A ZWige Ndualáa ně nnyete ngoon ngie: Tso pua ge lá’á na melye’é lá’ nzso nzem, pó le gŋŋé nzáb ntum na no gie pege ně nzába ntám mó loon wó,

legye s3b c3' nty3e p3 na mess3e tepoŋ mie 3 fate pua, e tau lelyo ty3e p3 na meno mie messe tepoŋ z3'i pua. M33n meno mie p3 z3'i, 3 ge l3' k3we ncwo pua pie p3 c3o no, 3gw3 pa nkwoŋ men33g, 3gw3 pua pie mbum y3b cu'3 nc3o wb3b p3 p3' fu' gie m3 l3 t3o t3 ta 3 paŋ m3 ne nc3o'3 n3 p3b l3..." (1Tim1-2). "Sse s3g m3ntam mie pi g3w3n 3 gyo mbum gi te g3ŋ3 nc3o g3w3 wo." (Hebreux 10/22). Mbum nyiŋ w3 ta e te g3ŋ3 nc3o ye w3, 3 l3go nc3o'3 ngw3 p3 pa' fu' gie m3 t3o ta m3g ta 3 paŋ me z3ba na ntam we l3.

10) Lej33g Ss3: E gy3 k3ko w3 gie 3 n3 ncuate tse ntam nyiŋ mesoŋ. Ats3 mm3 gie ngw3 3 cua ta 3 ny3 t3 log leju3g s3 sie 3 gy3 mmo ntsem nd3g ngy3 y3 te w3 wo. 3a y3 t3 a gy3 menkwan3 ntsem mie ee l3ly3en. A g3ŋ ngy3 k3ko w3 gie ntam nyiŋ n3 fa'a l3gyo. (3a na w33n j3j3ŋ, lej33g log3 nda'te mm3 gie m3 l3e shy3 nyiŋ mesoŋ nzs3).

11) Mel3m3 mm3g: Mb3 mel3m3 mm3g mie 3 k3le ntam nyiŋ mesoŋ n3ŋ3 soŋ l3go nda'te nkwoŋe gie Sse g3w3n nzem nyiŋ g3w3 aa ngaŋ mefua. 3a n3nu ngie Sse te no tepoŋ kwoŋ, t3' a k3 nkwoŋo w3ge, 3 wo p3 ngie a te kwoŋ ngie nyiŋ tepoŋ kw3 w3, a kw3ŋ p3 ngie a k3b3 m3, 3de3n ngw3 w3. Y3s3 la t3 l3gyo pua tepoŋ ts3w3. (Lukase 15/10). Mec3o' Sse k3g ntii ta' nyiŋ tepoŋ w3m3'3 g3w3 a kub3 m3 we. Mb3 mel3m3 mm3g log3 ng3ŋ3 nda'te w3ge no na metse Y3s3 Kristo: W33n aa "Mu3 Njanjyo g3w3 Sse log3 sw3'e ndoon meno mie pua la fua." (Jan 1/29).

12) C3o' Ss3: A log3 nda'te shwoŋe Sse. Ss3 n3 ng33n no mbwo nyiŋ mesoŋ, we mbaŋa, ka we maŋzw3 w3 g3w3 meno tepoŋ l3en mbu nts3 ye n3a sse. Ng33n l3wo gie nyiŋ mesoŋ ge j3', e kwaŋa two y3, a cua p3'u, akye' p3 nkwoŋe gie e foo mbwo Sse leen nk3 nk3u tse ntam ye.

13) Kapuŋ: 3a liŋ3 Zwige Ndual3a, 3 zwige no n3nu gie 3 gyo m3 zs3 no tepoŋ, 3 gie 3 gyo m3 gyo mm3 gie Sse n3 nkwoŋo, 3g3ŋ ngw3 zwige gie 3 ŋaga pua mesoŋ. 3a na w33n

jájún, aZwige Ndualúa té tse ntám nyiṅ mesoṅ wó. Ngwó Zwige Ndualúa le néṅé na ju' gie no tepon á lēen njiyó ta ncá'ú sá'a yé ju' sá' wó.

Á loon ngwó gie jájún woon ntám gwie mé la kaa loon logo ndá'te pá' e gú ntám ee tsolo ngwó pú'u, mba o gwíin pó lélua mbwó Cuapua. Zwíné, akye' gie á foo ná pá' o ju'ú shwoṅe ye, a kúu tsee ntum gú. “Záb ntám gú ná Cuapua Yēsó ntswé”. E Sse ně nkwoṅo légyo o tswé, a la ka' ngie o loon nzáb ntám na Yēsó, mba a ge kúbé létum shú, é ná se swé. Azwige ye swé zo cá' sá' sě létum.

JÚJŪŪ MBÓONTE YEPŪA

Woon jájún logo ndá'te ntám nyiṅ gwie nzye shwoṅe Ssé zyě légyaṅa yé ta é ně sele. Cáo' Sse tyě ngwíin nné ncu gie á logo ngwó shwoṅe Sse, á gie á gwíin “meta lélog fa'a fa' te”. Ashwoṅe Sse ṅwé cáog pá' tsó nne gie e gwíin mengúṅ méembua, níku'u léshu nkúu na nyiṅ ta mbe'e létum se pó zwige ye, ínáa wówo wó na yé ju', míbe'e ju' gie mekwí temte wó mboṅ mefwóon, ínáa yé wó na yé ju'. Ashwoṅe Sse ṅága nyiṅ ntám ye na shúm sie a ně ntsóon mboṅ na meno mie a ně nkwaṅa.” (Héb. 4:12). “Sse la záb ngie nyiṅ mesoṅ gwíin lékwe pó ta' legaa, yé Sse póonte ṅága ye.” Áa yé ta ashwoṅe Sse ně nkínte nyiṅ mesoṅ ngie “ntso'ó fa'a no tepon, a wó po nyiṅ lé ke nkwe kwe.” E Sse ge lá' ma'a nyiṅ tepon pó nyiṅ gwie a ju'ú no Sse ndá'u lézab ntám we mó á tse lepwé mmog mékua.

Cáo' Sse gwíin kwí two nyiṅ na yetsó pwo ye. Á logo pú'u ndá'te mbwó nyiṅ tepon ngie pege ge lá' pu kwé pó metsem, mbum yege gie pege sēen nkwoṅ te' la, égie pege zogo lélog menzsó mbuun la, nízogo léjúog la, nízogo lényete nzsé ngie e ge wó na ntí gie pege ge go'te la, e ge gyo kwé e pú mag,

2. NTŪM NYIJ TEPŪJ GŪIE A NĒ NTSŪŪN
LĒTSŪE

ashuo' ngwɔ' wɔ jyɔ, mentam mége laa mezwige mége mie e ge lá'á zogo wɔ po wɔ, e lá'a tsɔ lyé' ntyé e Sse naga wɔb.

Pege ee ná wɔɔn jájáj nɛ ngyá nyiŋ tepon gwie a nɛ nzye léju' u shwɔŋe Sse, níŋíŋé nɛ nzye lézwi'te tse ntam wé njú' pá' Sse kwonɔ nyiŋ meson pú'u. AZwige Nduálúá zyɛ lénnye mbum ye tse wɔɔn ntám gwie no tepon lá gyo e síŋ. Akye' Sse kú tse nda ye, níjwon nzém pɔ ntsem. Menɔɔn menti mentí mie é lɔgɔ nda'te no tepon tága nkwete. Áa mmó gie á gyo tá á ne nzété ngie, gu gwie ɔ né ntɔŋo yɔɔn nwa'ne zwiŋ ngie Yɛso gwie aa kye'e ngyɔ, kúu tse ntám gu, nízsé ngie nzém paa mefa' nzém ge fɔo ntam gu gua nduŋ nduŋ pá' ɔ ne ngyá ná wɔɔn jájáj lɔɔn. Yɛsɔ gíŋe nzye lézi'i mmo mbwo lá', níŋɔɔn ngie: "Kye' gie a kye'e ju' ná nɛ pua meson tse ngyɔ a wɔ pɔ mɛŋ. Nyiŋ lɔɔn nɛámé nzem mɛŋ, mba ngari tɛ ndá'á ngíŋe tse nzém wɔ. Mba a gwíin kye' gie á ge kye'e manzse kwa' lewɔ." (Jan 8: 12). Atsɔ lyé' gie ngwɔ ɔ lá' ndɔg po mú metu, ka shú legye wɔ, ka pɔ legye petsɔ pua wɔ njwɔŋ nzém ntám gu á te wɔ wɔ. E shyo gwie é pálé, nígwɔ gwie ee kwa' we mboŋo, nígwɔ nda' shyɔ wemo'ɔ we nénu léjwon nzém, aa lezwíŋ ngie kye' kúu ntám gu, á no gie nzém lɔgɔ ngwɔ meno tepon mége. Saŋ paa mecɔ' pé é ná'a nkye'e wege meju', á létswé', "tá' nem wɔ ta sá', nzém pá metsɔ shúm sie é ná'a nkye' ju' máŋ." Yɛsɔ aa nem gwie a kye'e pua pɔ gyo mmó gie Sse nɛ nkwoŋo. Cuapua la kúu nda Sse Yelólsalem, níjwon pua metsem pie pɔ laa wɔ swíŋe mefon, éswíŋe laa menjanjyo, éswíŋe mekapuŋ. A la gíŋ ntsɔ métapele pakúbé nkáb ma'a sse ngɔɔn ngie: "Me ge lá'á tɔŋo ndá yɔɔn ngie nda swíŋte. Tá pi nɛ ndɔgɔ ngyo nkua metsɔŋ." (Matio 21:13).

Sse la gyɔ ntám wɔwɔ wɔ pɔ pá' é ge wɔ ju' gie mé gu'te yé Sse wɔ, ee nda Sse. A nɛ nkwoŋo léneŋe tsoló, níkwíŋ, nínéŋé kye' yé tsoló ta á lúe, níneŋ nti gie a lɔg nkwoŋ pua tsoló, nínéŋé lekág gwie a foo né ye tsoló. Yɛsɔ la te tó po nda' lélege meno tepon mége wɔ, a la tó mbɔɔ léfo mbwo metu no tepon, mbɔɔ tse nda nkwoɔn no tepon nwe nkwiile wége. Áa

pú'u tá ngwó gie muo loon nkwile gwí nda nkwoon, mba pi ge f6 w6 kwé kwa' néna. (Jan 8/36).

JÚJÚŊ MBÓONTE YÉTÁ

Woon jájún né nyee wege pá' ntám nyin meson gwie a kwá' nkúbé mà we wó. Aa fu'oon nê ngýá ngie tsó meno mie a kžon ngyo é kaa meno tepon. Ngwó meno tepon pá'oon te', mbú swile te' tá' nké ngwó meno mie a la gyo, mba Yésó la kwé na tyó nkí nti mě.

A vžg ta ndie tyo nkí gie cuo' Ssé gwie aa shwóŋe Ssé la'te yé, ntum we pí nkúbé, á pí nkúbé ta ngwá' méno tepon mé ntsem, ntum wé pí mmuog. Tá ndeen nké mmuog pú'u, á gyo pii nkwoŋe gie Sse loo Yésó-Kristo nda'te, é kú tse ntám ye, á leen nké nzye léju' ngye Yésó-Kristo, njú' pa' Míŋ Sse la tó lékaa meno tepon mé, nti pá' a la zwíŋé lé kwe ná two ye á na "tyó nkí". A gyá nti gie mé la loŋ ncúo Yésó, nti'c cuo'c menzón two ye, nídog ménban nkim mbwo mé paa mekwo mé, pá' a la kwé na tyo nkí méla' meno tepon mége. O waa gyá ngie moon meno é kutě nyin, á wó gwie a kubé tswé, nkúbé ntum wé pí we lenéŋe ntsem. A wá ntóŋó ŋwa'ne Ssé, á cá' ngwó mbwo yé, nígwó pe pa' gya-shyó, á gyá nzwíŋ pá' a la gáa taa ŋua shushua, nígyo Ssé, nígyá pá' a la fua lepá Sse te'. A gyá pú'u á kúte yé te', azwige Ssé gyo á mmuog meno tepon mé, nti ngwe mvfo Ssé, nídua, á páogc yé á leen nké ngýa Yésó swé'te ntó ntsée yé. A jú' nkwoŋe pí mbule Ssé kú tse ntám ye te', á fu' gie a zš ngie "metse Yésó Kristo Míŋ Ssé zš sŋg meno tepon ntsem." (1 Jan 1/7). "Yawe aa léjun pua pie pí nē muogc, mbiŋe nē nnā letswé mbwo pua pie pí kša" (Ps. 34/19). Ashwoŋe Ssé gíŋé ngoon ngie: "A woon nyin gwie meŋ n tšog menúog na ye: aa nyin gwie á nē ngýá ngó', á nyin a pí nkaa, aa nyin gwie a jú'u shwóŋe yóon mbóg." (Esaya

3. NTUM GWIE E NE NKUBE NCUME NZEM SSE

66/2). AZwige Ssé kímte shwónje Yěso fu' ntsem pō ndemte lemte ngoon ngie: "Mín woon we mbaŋa ka we manzwě wó a gua nê mbále, E Sse lege méno tepon mé." A wó fu'e kó wó gie a lje tyo nkí, a gyá métse Yěsó pá' é pfete, mbínj nkímte ngie, é la waa pfete pú'u ntí pō kwa' yě two, ndeen nké njú' mbum ye zeŋe ná pi'i meno tepon mé. Mela'mie kwa' two mbum Yěso zš la kaa ngungu yege. Nyiŋ zse ngie mé la nāŋ mefaa mége Ngie "Yáwe la gyo meno tepon mége gwě twó ye." (Esaya 53).

Áa fu'oon mbaa zwige Ssé nāŋ nka' tse ntám, á tse ntám gwie ncyō kaa tsee wó mbaa nzēm, akye' pū sōg, ngyo é sele fōg pá' megwi, ndōg pe metse Yěso tá sōg. (Esaya 1/18).

"Kwa' Zwige Ndualāa ye maŋwé, ne gyo pege cwōŋo nzsé tse ntám wege ngie pege ee puo Sse." (Rom 8/16). Atsš lemu'te te gíné ngwó wó fu'oon mbwo "nyiŋ gwie Zwige Cuapua Yěso aa ná ye wó, a te lá' giŋe pyé wó, a gwíin lewó temi" mela' mie 'Mín we ŋwé la log metse mé ndōg ncú'ú wége, e Sse lege mefaa mége náa mbwo pege ntí pá' a ně ndíe wege te.'" (Efeso.1/7). A kego'ō mefaa gie mbab nne yege ee wó fu'oon mba á pū nyé ju'e, pege cu'ú ntsōon pé pa' pege ge wó léjuŋ Ssé, é fa' pē nda' mbwo ye. "Ye gwie a la vōgo le kwōŋo wege" ncu'ú le giŋe nkwoŋ shúm njyo, pege cu' fu'oon kwōŋ pe nda' Ssé pō mmo gie á ně nkwoŋo.

Áa na fútu mbōonte yétá menōon pie é la'te fu'ú no tepon, mba pō kwě tse ntám nyiŋ ta ntyété nzeme pí, pi ké ngyá, Sáta giŋé ne fá'a pō nzse lépiŋ, nñě fá'a pō le piŋe tsee nzwiŋe nda ye, nñě ndíe nzem mbyébe légiŋe mbiŋe wó. Á cua pú'u tá

Cuapua Yěsô kwĩnte wége ngie pege néñé ně swĩnte Ssé tá á cua pú'u pege taa two mbwo SÁta, a fóo léjũj pege ngua.

FUTU MBÓONTE LEKUO

Wóon futu la'te ta' nyij Kristo g'wie a g'wiin mbale ta shwóno no néna, mba metse Nde wege, á Nza'nkyo wege Yěso-Kristo g'wie a la gyo pege tswé, te gíné nũj meku' na tsó mmó ndye'e wó, Ngúá na mej mba mmo gie a we n dóg njá'té á wó pó tyó nkĩ Yěsô Kristo, "á g'wie á la cua na yé, mé kĩm njyó na tyó nkĩ ntĩ wóon, ndũj ndũj pá' mé la kime wóon na tyó nkĩ ntĩ njyo." (Galates 6/14).

Yěsô la kwe na tyo nkĩ ngie pege cua á nzem ye "nk'we ná manzse no tepoj. Aa mmó gie á la gyo pege cá' ngwó mbwo no tepoj ngwó pó mepfó, n dēen nké nku'u légyo mmó gie á poj Ssé." (1Pie 2/24). Tá' nyij Kristo g'wie mé kimé yé na tyó nkĩ ntĩ njyo. (Galates 5/16). Yóon pabá njwa'ne á ně nzéte wége ngie pege gĩj pá' zwige Ssé tswĩ, ta pegé le gíné fa' mefa' mie mbab na zó tswĩ wó. (Galates 5/25). "Pá' Zwige Ndualá" zó gyo pege wó wó lá, pege zwĩj, aZwige njwé logó wege ngij."

Áa tse wóon fútu, pege ne ngyá tyó nkĩ gie mé la kime Yěsô mō mba mé swě ménzso ná ye. Ngíné ne ngyá megwóon mie mé la lóg ncúo yé pá'wóon te'. Méla'mie a tsemé mmo gie á loon nge ncúo pege, á cú'u ně nnáa wége pō mbale, "á la cúo yé, me la nũj mefũj ná yé ntĩ méno tepoj mege". "Herode pá pua pé la zoonte ye, níkaa nzso lefuó shuu ná ye, ndóg mégwóon ncúo yé, ríbbá'á cuo'ó menzój ta á kú' pó shuu twó ye" fu' gie á kě mbojio lé to'ó ténj two ye. Pó la pii keka'a nũje na pwo yé ye ta, á na fu' gie á kēen ge twi' pō tyó léfuó, pó la kwĩ'te mvfo ye nzóonte ye ngóon ngie: zóon Nde, "mé tsye'té fuo pa Yuda mba lô". Pó la tsóg metyé ná ye, éfóo pwo

“Mé la púu wég ye nkim”
Gal.2/20

“Mboo pi gi, pi lie two mbum
gi pá' pua pie po ee na no
tepon, íca'po mepfó, ngwó
mbwo Sse ngwó pua meta e
fó na pá' po la ne na Yēsó
Kristo.” Rom 6/11

“Ŋgua na yōon two mba lelogo
tsɔ mmó ná'té te wó wo ta ndi'
nda' tyo nkí Nde weg Yēsó
Kristo.” Gal 6/14.

4. NTŪM NYIŪ GWĪE A ZŠĚ NGIE ME LA KIME WÓB KRISTO

ye nkwé keka'a cúo two ye. Ncunj nzwĩj wé, nízoonte ye, nídogo yé ngua nkime yé na tyó nkĩ.

“Pua Kristo” ee wó ta ngyóon, nígwó pie é zoon nzwĩje pò nda' lezĩj, íné ngee nda-Ssé swĩnte Sse, íné ngyó shúm léjyo Nde, nízobo mezob ntse tá' nké ngíé né ndogo meno teponj mób nkime Nza'nkyo na setsó légua. “Á gua ná pua pie é tóno wóon lé Cuapua, pó métssem zoon te lá' jyo pi lefuó Sse wó. Nda' pua pie é gyo mmo gie Tá wóon gwíe aa tyo lépwo ně nkwoño ngie me gyo.” (Matio 7/21-27).

Pege loon nánté fútu mba pege ge gyá pá' muo poon Jwdas Isariod nuné, á yé gwíe a la swĩje Cuapua Yěso nkwé sile móm ntá, mela'mie a kego'ó nkáb lá jyó ntum wé, ríbiñ ngyo ntám wé síj. Pege loon né ngyá lámбу mboó cên gwíe pa láú' ncu la log ncuje Yěso fa' gie pó gwóon ye (letswé'). Pó la tēm mbúm ndog fa'a nyiñ gwíe a gě jyó ménzso mé, á logo mbumte na no gie ngemnduo' Ssé la pwé ngóon ngie. “Pó gábté menzso móon tsetsee pób, ítéme pyeb ndog njyo yetsó”. Pó la pú nkwé shúm Yěso, nígwágá yé ta ngóon ngie: “Peg te ne nkwoño ngie nyiñ we sá'á weg wó.”

Pua mesonj metsem ně nkwoño le kwe mbale Ssé, pá' nem pò mbuj, tá', íké tē ne nkwoño lé nna nné sse nzwĩj á sá'a wób wó. Petsó pua fá' Ssé pó na fu'e ngó' mboó na fu' e pó tepé.

A tso ta' na pa láú' ncu la lóg lekuj sobo gúnó nné Yěso, Pē fu'ó, “ntse pò metse fò ju'ó nkwe”. Mēnko' la wá tónj, Pie lu'á Yěso ngua ntá á mvfo múo manzwé, tá nké mbiñ mbú ndua te'. Ta pi ně ndogo shwóje gí pò ngyó no gwí nda'te Yěso mbwó pua? Ka pi kú pò shú na lezĩj Yěso á mvfo pua mesonj? Yěso yé: “Á cua pú'u tá menj n gie: Nyiñ loon ngóon mvfo lá' ngie menj n ge nyiñ Yěso. Mba menj n ge lá' góon yóon mvfo Tá wóon gwíe aa tyó lépwo ye: Nyiñ we aa wóon nyiñ. Tá nyiñ pĩñ ngóon mvfo lá' ngie: Menj n te nyiñ Yěso wó,

mba meŋ, Míŋ Nyiŋ, n ge lá' gɔɔn yɔɔn mvfo Tá wɔɔn mie aa tyo lépwo ngi nyiŋ we te wɔɔn nyiŋ wɔ." (Matio 10/32-33).

Yěsɔ gíŋe ngoɔn ngie: "Nyiŋ loɔn te kaa ye tyɔ nkí mbi', tá ncámé nzem meŋ wɔ, mba ngwɔ á leku'u léwɔ ngaŋa kwo wɔɔn mɔ." (Matio 10/38). A shyo mboŋo aa nyiŋ gwie a tyɔ ná máa toon gwie a Yěso-Kristo!

A tsɔ máa toon mengu'ú mengu' aa wɔ

Ŋgwɔ gwie Ssé la cunte nzábá mbwo ntum wɔɔn mie kãa

Á tyo ntwi', ígwɔ ju'u nzwɛtɛ

Mba a la gua kwa' tsetse ntse ntúɔg

Â wɔɔn Tɔɔn, aa yɔɔn ju'u lelyɛen

Aa yɔɔn ju'u kyo lá' gie á káɓte wɔɔn

Aa yɔɔn ju' gie meŋ n zwɛ' na fu'u ngɔ'

A wɔ pɔ Yěso gwie a la cú'u wɔɔn

FUTU MBÓONTE YETÚA

Pege leen nké ngýá ntum gwie Ssé pú sɔg meno tepon tseló tɛ tswe ncuu na tsoɔn meziŋe Ssé gie á pú ngyɔɔn te'. Wɔɔn ntám lɛen sele ncu' kwa' nda Ssé, á ju'gie Ssé ně néŋe wɔ, Ssé Tá, mboɔ Muɔ, ígyo zwige Ssé, nduŋ nduŋ pá' Nde wege la ka' ngie: "Nyiŋ loɔn nkwoŋo wɔɔn mba a ge kú'té shwoŋe yɔɔn. Ta wɔɔn piŋ nkwoŋo ye, peg Tá wɔɔn tó ntsée yé, ícú'ú néŋe pɔ tse ntám ye." (Jan 14/23). Sse cãa nzem Yěso Kristo ngyo meku', ínéŋ mbule ye ndɔg sinje nyiŋ meson.

Wɔɔn ntám ee fu' ɔɔn ncu' ngwɔ pɔ nda Sse mba sse kɛen njwoŋ meno tepon tsoló. Menɔɔn pie Sáta, tá pa megaŋa cãɔno kɔɔn ndɔgɔ sá'a, pege gyã mba zwige Sse jyó yɛ ju', azwige gie aa ye no nénu. Ntám gwie é ka zɔɔn ngwɔ ju'u meno

nkwoŋe
lekág
mbale
leshuɔg
poŋo ntám

A poŋo ntám
lewš nénu
lepále
legyo mmo na fu'
Galate 5:22

5. NTŪM GŴIE EE NDA SSE

teponj, é kĕen sele ncú'á tyo nzĕm, mentĕon zŵige wš mš ngwš: nkwoŋe pš lekág, mbule mboc lenna nné sse, řngwš lĕpale, řngwš ponjo ntám.

Nĕnu mboc leshuog mbaa ponjo ntám paa setsš shúm sie é swĕ wšb ngwš sie é ponjo mbwo Sse mboc mbwš paa mesonj. A lii nyiŋ řwĕ aa kwa' pwš tyo gie á laa na tyš gie aa Nde wege Yĕso Kristo, řmbiŋ ngwš pwo tyo gie á zĕm mentĕon te'. Ammo gie á gyo tá á zĕm mĕ méntĕon wš pš pá' a lá mbum ye na Yĕso Kristo, ashwšŋo gie Křsto gšon a wš ná yé Křsto logš fš pú'u ncaŋe ná ye. (Jan 15:1-10).

Afu' gie mé la wš ta nnu'u yé tse ntse, azŵige Sse gřŋe njo ye la, a gŵiin metu lĕlog nzŵé no teponj paa kego'c ntám, řmbú nkime nzŵiŋe tsŵé na tyš řkř. A te gřŋé ngwaa nĕŋé, é fa'a po pá' a ge gyá mmš e piŋ jú' gřŋé kibe wš. Á cĕa na zŵiŋé ntám mela'mie lezŵiŋe Yĕso Kristo, aa mmo gie á gyo tá nyiŋ láo' ncu gŵie njo ne ndogš ma'a ye ta njoš. A wā nĕŋé a te gřŋé ne mbšgš wš, řngŵiin méta, řzŵĕ'é mmš gie a nĕ nzŵř'té. Yĕ mmo wš pá' Nde wege Yĕso Kristo nĕ ntšo. A cĕ' ngwš ye pš tse nkwoŋe Sse gie ee ntĕ mmii wš.

“Pashyo mbonjo ee paa pie tsš nkwaŋa teponj té ntam pšb wš, mela'mie po ge gyo gyá Sse.” (Matio.5/8). Fuš Ndauid la zšé ngie kwa' ncu we lyš gŵie a gŵiin lĕmma', é wš pš tsee ntám ye, ta mboc pá' a šĕen ngŵiin tš te'. Ta mboc pá' a lšo' méncu ta ngyšon, řkĕ nkws'c pš le ngŵ' megan mbu pe pie ee nzeme př. A la gyá po pá' ncu we tse ntám ye tšg metu mé tá swřŋté Sse ngocn ngie: “Tsetsš' me Sse, gu zc ku'ú légyo ntám wšon láa. O gřŋé nnáa zŵige log fa'a mbwš gu né meŋ.” (Psaume 51/12). A tsš nyiŋ na pege gŵie a loon ngwš á ššg ntám we gřlé ye a te wš wš. A tsš nyiŋ gŵie a loon ngwš á gyo ntam we sele ncú' we ndualša a te wš wš. A wš pš nda' nyiŋ gŵie a kube tsŵé ta ngocn shwšŋo no pá' fuš Ndauid. Nda' nyiŋ wĕ zc loon ngwš á luš ntám swĕ mbwo Sse. E te nda' Sse wš mba a loon ngwš nyiŋ á leku'. Sse kĕ mbiŋ nĕ nkwoŋe

légyo yě no swé na pege. Me tée ngoon ngie pege tsete pò membwé na mezwiñe menzso mége mie e metsyag metsyag pá' yege no néna, ka pò léka'a no swé swé á mbwo Sse, ka le seen ndog pò mege metu fá'a légyo no gie á ge pon Sse wó. Tá Sse ké ne fa'a pò lékwe gwí ntí pá' a ka ká' nku'u no mbwo pege ngoon ngie: «Meñ n ge gyo fuo'te ntse ndualáa ná pi, e gyo pi láa. Meñ n ge gyo pú sog ncyo gwí pi tswé mésie tepon. Meñ n ge náa gwí ntám swé, e pín náa gwí zwiige swé. “Meñ n ge kwé ntám ntóon gwie pi gwíin, é ná ntám nyin meson né pi. Meñ n ge néñé zwiige yóon ná pi a gyo pi gíñe na lepá sóon mbiñ ntáogó kwo na shwóño yóon.” (Ezékiel 36/25-27). Yóon aa no gie Kua Swé gie Sse la lóg metse mññ we Yéso Kristo ndog ngwa, ee pá'oon ndogó ngoon.

Pege gíñ ngua tse fútu woon ngíñé nya Cáo'Sse tá mba a ka cu'á ngwó na petsó méfutu wó. Pege ké ne nzsé ngie a fa'a mecuo'Sse aa leñe pua pie po la kwé létswe temi, mba Sse la tswi né pób ngie po nê néñe lejan pé pua, ínñ mbyébe wób. E wó pua pie e póg Sse. (Ps. 34/8, Ps.91/11-12, Daniel 6/22, Matio. 2/13, Actes 5/19, Actes 12/7-10).

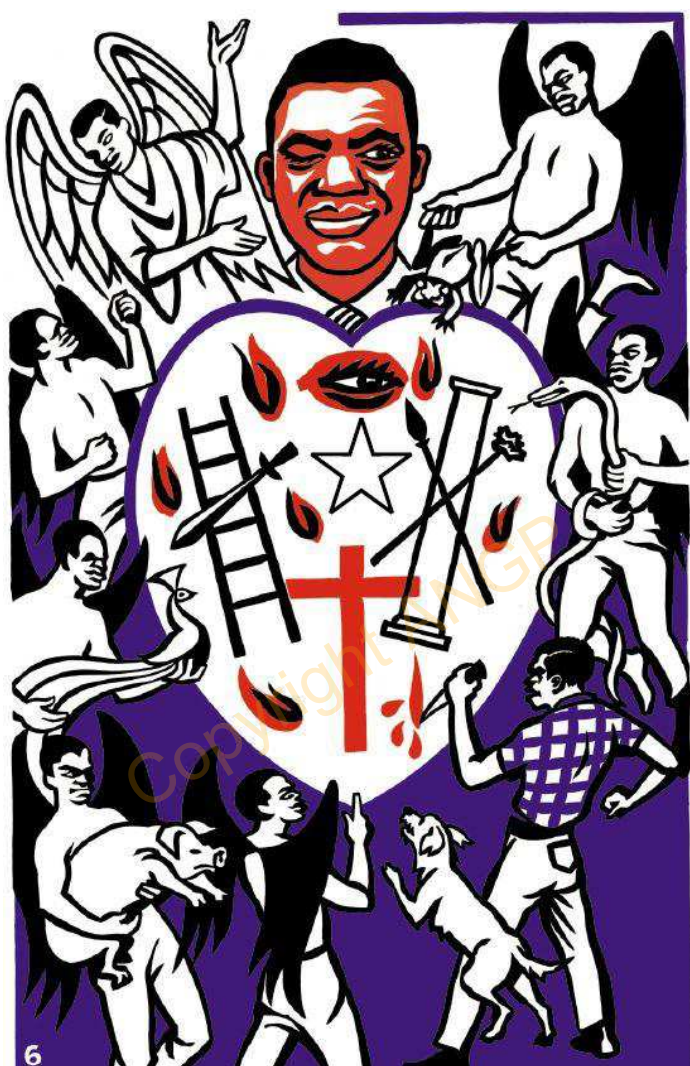
Pege gíñé ne nya pá' Sata tyê yé ná fútu woon. A tyê pò ngañe ntám nyin, ínñ mbyébe pá' nyin meson ge ná'á sye a zyé' nkúu tsee nda ye gie a kóon néñe wó. Á cua pú'u tá ngañ túm Sse kwíñte wége ngie: Ta pi lye, pi jyó mmó pò meju' “Angañ mbu gwí, Sata, aa pí ne ngwógo pá' pú' ntà, ínne ngwá nzémé fa'a nyin gwie a ge gwóon yé swé mi.” (1Pierre 5/8). Aa lélyo fu', ríma' po nzsó ye ndye'e, a te má' kwa' ye wó, pú'u mé logó yé ntón pò Cáo'Sse gwie a nwané nwané, a logó mbába nyin gwie a te nê nzsé ye wó. Ngyo nyin Kristo gwiin kego' tse ntám ye, a fóo mó ngwaa gwoon ye a te nê nzsé wó. Nke ndañ pò kwa' nyin gwie a zâb ntám we na Sse ta ngoon shwóño no. Pu'u lá, pi jú' ncwo Sse, ítuú two mbwo Sata, a fó lejan pi nkyô. (Jacques 4/7).

FUTU MBÓONTE NTÓGO

Lëen nke gyá no gie á gyó nyiṅ g'wie a z'wíṅ mbiṅ ndá'. Tsetsó lejyóg se e se nkabtě, mela'mie a ne nzyé lelyé na no gie a la z'wíṅ ta cu'-u nyiṅ Kristo

Tsetsó lejaog sé leen nke sele ncu' ntyé pò na shúm njoyó. Nka' g'wie e kaa tse ntám ye sele síṅ. Pú'u a wó tse ntám meliṅe mie e ka ne ngwó wó pò Kristio ne mbute ngyá ngó' me cu'-u fa'a pò kekáṅ. Menkwa'te fò shyóshyó nkele yé, a tso le giṅ ntá two mbwo Sata le ngiṅe ngwó wó wó. A fa' gie a ke z'wí'te ngye Sse, á zye pò lez'wí'te pe meka'a no s'we mie a gaṅ kwa'te ne ndoṅo ndoṅte ye. A gua tsó fa', a ke nye pò ngie pò e ndá cyóse ndoṅo ndoṅon lejyóg sé sie e tyé na shúm njoyó. A ma' nzso paa Sse ndoṅ mbwoon wě lewó. Ta mba nkuṅe Sse k'een ndá' nk'we le tám ye. A z'wige ye cu'u nzsé nkwanťě g'wie a ge g'wiin wó. A zyé leleme gyé njoyó tá nke ngwó tsé ntám ye ínyé ngwó pò nyiṅ g'wie a ne nkuṅo Sse kuṅ. Cu'osaṅ g'wie a la'te ntám we sele síṅ, a tyó nkí lyeen ncu' ngwó pò mbwo ye ngwó pò pi' gie a ne nzé a piṅ te giṅe ne nkuṅo wó. A z'wiṅe ntám we cu'u nziṅe, a te giṅe s'wiṅte Sse wó, nke te giṅe fo nkínte mbóo pa kínte wó. Ntám we cu' lekóo wó a te pá. Nkwa'te pale njoyó ye pò ndoṅon ndoṅon. Ngaṅ kwa'te g'wie a koo ntyé ne nz'wí'te á z'we'.... A came nzem kwo zogo tepoṅ, ngwa'a kwo kwa' pa z'wiṅ Sse pe nené gwá'.

A z'wige gie a na makwáṅ (paon) gie me loṅo mbii fa' ṅá'te a ne fa'a le giṅe ntó ye. Wóon nyiṅ Kristo k'een ndá' ndege ngie Sse loṅ pò tsóon meziṅe tá ngyó pege ts'wé. A ṅá'te leen nke ngiṅe nzyé. Le nu melu' mbúaa yiṅ nzyé lepoṅo ye. A zoon na' nzyé pò "ndoṅon ndoṅon ta nyiṅ te z'sé", pege pi fa' na pá' a giṅ ta nk'wete kwo yób pa nú melu' pie pá pò z'ógo njoyó linoṅon, tso no a né mbógo ngie me ge goṅon ngie a nyiṅ Kristo, ngie á cyó', ngie a "te z'sé leka'te" wó. Sata leen nz'we' fa' wó, ntó ndemte ye letuṅo ye ngie: O s'een cu'ó kó? o ge ka'te meju' a gyo kó na no Sse gie a tám gu? a leen nke gwá jú' nzyé

6. Ntüm g'wie nkwa'te kuu tse wó,
eshúa ntüm nzse pua.

lekwan̄te kego' gie a la lu', ngwâ gyá nzyé lema'a lii kwán gie a k̄oon te ma'a wó ta a cu'-u mbono ye pon̄. A zyé le gua ju' gie me la'a wó po leziñ. A ju' gie mbyánte ě wó. A gan̄ mbu lemte ye ngoon ngie a wówó nyin̄ meson̄ gyó po pú'u. E te nda' ye wó. Ngie "nyin̄ fua no ta' legua mba a te zógo fua fua wó."

Â nenu ngie tsó mmo te wó gie ngwó peg gyó ta ndog ntó' meshún̄ tswe mie tepon̄ laa mekwán̄te tepon̄ le kele wege wó. Tá' ta pege lege ngie pege loon te zwiñ, p̄ meshún̄ le two pege neje, nkele nkuá wó pá', nke le ná mbum me tepon̄ mie e mefa' tepon̄ wó. Pege loon tsine muo tepwo wege ínáa mbwo Sata mba a ge pu kwe pwo yege ntsem ntsem, e l̄en nke shwoño ntám wege mboz zwiige yege e log gua ma'a tse móg gwie e nte ndá'a mbyé wó. A cúa pú'u tá Sse kwiñte wege ta ncuño ntwi letuño sege ngie pege kyo kego' puo shúm, mbóon lelogo no tepon̄ ímá'a kwán̄. K̄een ȳ nti, ka ȳ wó gie e tóo mvfó pege wó, á pon̄o lekyo nk̄wete Ȳeso, á nza'nkyo, a nyin̄ gwie a la luo' n̄jyó ncu.

Nyin̄ gwie pi gyá á wó na futu ne ndog pú' e sóbo ntám lá, me logo ye ndá'te pa zoonte pua, e megan̄ mbu pua Kristo. Po logo mekub ncwo laa ncwo meloon e sóbte mentám pua Kristo ínene mefūñ. Pi zse ngie nyin̄ loon záb ntám we na pua mepua, mba gan̄ te tswe m̄ mekwon̄ wó. Nyin̄ Kristo gwie a kaa záb ntum we na Sse nda' wó, a cu' mbóg pua meson̄ ta ntóg Sse. Pú'u no gie a ne mbóg ku shá ngie me ge ye koo na ye wó? Mbiñ ne mbóg mmo gie pua meson̄ ku'u legyo na ye. Ncu' nkwoon pua meson̄ ndog pú'u e fo lejuñ Sse nkyó. Ngugu wó ta ntó, ka shyó wó s̄we' s̄we' na tsó no wó, a gyáño lón̄ zyé, a k̄k̄ gie a la kwán̄ a te púmte, a ko' nka' meno tepon̄ z̄we' nkuu tse letám ye. Nku'-u pa nú e pe'e ngwó po kego' gwie a tó fu' gie nyin̄ ma' lejyóg ngýá petsó pua gwiin mmo gie a te gwiin, ka po fu' gie aju'u fa' a petsó pua giñ, aye te giñ, nku'u

nú ñwé s̄wite p̄aa ímá'a nzem pege, pege ke le ne nzsé wó. A loon ndege lege ngyá shyó, pege gwoon nzyé lekwo' mbu, nzyé lená'te ne..

Pege le neje ta ca'u kuno nkab kunj pu te ta. Pá' pege loon te logo shwoño gie Cuapua wege Yéso Kristo la goon ndog ndyó'wé wé lewó wó. "Tá pi giñe ndye, pi s̄winte Sse, mbóg meno njoy lekwa'te ḡwi pi fua no." (Mat. 26/41; 1 Kor. 10/12). Yéso la goon ngie: Á cúa "pú'u, tá meñ ye nyiñ ḡwie a nyé ntyé tyé á p̄oon legwé sse, pi ká shúm ncù sie e Sse ná mbwo pi p̄o ntsem tá nzse ngie sata ge log wé shyo ma'a ḡwi wó pi ta ta." (Efeso 6/11-18).

FUTU MBOONTE SOON MBUA

Woon futu la'te ntám nyiñ ḡwie á piñe le nzem. Nyiñ ḡwie pege ge gyá ye, á nyiñ ḡwie Sse la goon nye' menyóg me, a z̄wi'i fu'u Sse, ta z̄wige Sse kuu ntám yé, a piñ s̄we'te ne, e fó na manzse mboño nkyo. Pege ȳiñ ncúa mmo ngyá lii nyiñ ḡwie a z̄wiñe no Sse tá a te ts̄we ye kube. Á nyiñ ḡwie a ka te pu nyé mbum ye mbwo Sse wó ta mbo pa' a ka ju'u no nenu le "nku mboño" ḡwie Sse lá'te. Me goon lii nyiñ ḡwie ncwo ntám we k̄een n̄jwo'c ta Sse goon no a te jú', nke ca'-u kuu p̄o tse meno tepoñ nge ge ta mbo pa' a ne nzoño mbum ye le fó tsolo nk̄we.

Kwa' Yéso zo la lá'te wege pá' piñe lezem wó. (Lukase 11/24-26). E sse te poñ neñé ná nyiñ ta ngyo nk̄we, ñgwá ngwó na ju' sie e júbe jubé, efa'a ju' gie a ge pale neñe wó, mbij nké te gyá. Ndeen nke ngoon ngie: Á poñ ngie m biñ nzem atsee nda yoon mie n ka goon ngwó wó. A loon mbiñ nzem ngyá mba me k̄een n̄jwo'c nda ntánté, mba a ge gua gú tsó messe te poñ goon mbua, e wó pie e pú ngyoon soon ta ncua ye, paa p̄o piñ nzem nkúu ná nyiñ wá, ñgíñé ndoggo ye ngyo nda yob. Ngo' ngan pu ngyoon ncua pa' e ka z̄oon ngwó.

7. NTÚM NYIỊ GŴIE A KEEN NGWA'A NO
KRISTO, MBIỊ NZEM.

Atswe nyin pu mbuog ta cua pa' a la zoon ngwó. (2 Pierre 2/22). "Mba mmo gie a gyó wób a logo mbumte pa' sag lekit la goon ngie: mengwe ze'e mbin nyjo ze'e ye: me sogo kunoon ta ngwaa tswe ju' a gua kelé tse tetòb."

Moon meju' nja'ne Sse cwoho ne nyé wege pa' ntam nyin gwie a zwin tá mbin nda' e wó. Ka po ntám nyin gwie a nyé te kube tswe ye wó. A no tepon logo legye mbin tse ntám ye, yé zo yije cu'-u sá'a ye. Ta mboo shyo nyin we ne ndá' pá' ntam we e tsoo ngwó. A kapuñ gie a lá'te zwiige Sse fò tse ntam nwe ne zie ngee. Mela'mie Zwiige Sse po no tepon á nté nteme ndá neñe wó.

A loon ngwó Sata lewó tse ntám nyin Sse gin ngwó ye tsoo wó. Cu'sse gwie a ju' yoon melogo mbi fu' na shwoho Sse, á gyána lon ne ntá ngee. Ngee nke ne sele ndie nzem ngie ka a loon ngwó nyin woon kube tswe pa' muo gwie a la pyé lá wó. (Lukase 15/16-18). "Á gua ne mbyebe, ánéhé te pfee mmo, nzye pu ngyána ye, ta á tsóon shúm mékúoon, tá nyin te tsoon fube na shúm mékúoon ne ye ná. Á neñe ta nkwané ntám ye ngie: Njaná fa' tá woon ee mbua nyjo shúm ta ngwá'a tsó, n gwo ju'oon nkwe nzye lá! Men n ge fó ju'oon gua, e pin nzem le mbua tá woon, e to goon ne ye ngie: Tá woon, n ka fua no mbwo Sse, éfua mbwo gu. Pú'u n te gine nku'u gwie a loon ngwó o ton le min o wó." Tá we la gyá pa' a kube tswe, a lege meno tepon ntsem ntsem ná a mbwo ye.

A nke ngwó na woon futu mba nyin woon kaa kubé, a kaa sele ne ndie Sse wó, mbin nke te to nuje mekwo Yéso ndogo zéte ngie Sse lege mefua we ánaa mbwo ye wó. Ntám we gwá' fu' ye me túo tá móg ta a pan me log nzi'i e shyo ntá mbu ndante lá. A gan gwiin metuho tá a te gine ne njú'u ngye Yéso wó. Ngwiin menyóg tá' a te ne nku'u legyá lepwe te lan sie tso'o ntyé mvfo ye wó. A fo nzoon te ngin nku shá na legwoho tsee no tepon wó. Sata sá' ntam we, e swe' neñe tsoo pa' fúo neñe na lanje lefuó ye lá. Ngwó yé nti nyin gua tsó fu' ngyó

pá' fú' gie a nyé nkínte no lá, pá' fú' gie á nyiŋ Sse lá, "tá nke ngwó pò pá' lesye sie melog mbwoon nzó' mekwí mepfó sse laa nti nti meno ncyó zó wó tselo." (Matio.23/27).

Fuo cúa no á fú' yoon mba a jyó ju'á zwiŋe no nenu. Wéwe noon wó, yéyé no tepon wó a cu'á leto, ntó le ye sse gie e sa'a ye e wó pò kwa' ye ta pò nyiŋ te gáb, ngiŋ ntó le zwiŋe tepon gie a fú' mba a jyó ntám. Ntám nwé neŋe fa'a le fo mbwo pua pie nyé ye ngó nkwe, tá pò ku'te ye ta nkyo vóg. " Pua mepua ka metá wó loon ngie nyiŋ fua lepá Mose, me zwé ye ta me te tsóon meziŋe me wó. Ta a loon ngwó pu'u mba pi kwán gi ngie nyiŋ gwie a lu'á Miŋ Sse a ge lá' gyá yé nti ngugá? á nyiŋ gwie a ye metse Yéso la pfete pò swe swe ta mba me la log mē ndog ngyo ngie a cu'-u nyiŋ Sse, mba a ka giŋ nzoonte Zwiŋe gie a tsóon meziŋe?" (Heb. 10/28-29), me tóŋ mboó: (2 Pierre 2/1-14).

A loon ngwó gie woon futu á pá' ntám gu tsolo ngwó me shu woon we tu nzwiŋ, ó leen gá'te mbwo Sse ne guŋ ntám gu ntsem, te cu' za' cua. A ku' mbiŋ gwiin pono tam lelege meno tepon mú ntsem pá' ó loon nkuŋo lekube tswe ntó ntse ye ta shwoŋo no. Tó ntsee ye pá' ngan nka' páb la tó ntsee Yéso ngoon ne ye ngie "ó loon nkuŋ mba meŋ ge láa." (Malékuse 1/40-41). Tá ngwó gie ó nke ngiŋe ngyó ntám gu shóg shóg, ó loon nkán pò nzém nkyo ju'á fóg mba tsó mmo gie ó nye mbiebe ka gie me ge kwete gu wó a te wó wó. Mela'mie gu zó ke ngwa'a letswe nkána legwé. "Ano gie ntso'ó fa' gwie no tepon ná, a wó pò nyiŋ le kwe" (Roma 6/23).

JUJÚŊ MBOONTE LEFŌON

Á ju'oon pege ne gyá pá' legwe tsóte ta ne ntóo lelógó nyiŋ gwie a la zwiŋe no Sse tá mbiŋ ngwá', ka pò nyiŋ tepon gwie á zógó pe ngie nge taa júo tá nkube tswé wó.

8. WŃŃN PA' NYIŃ TE POŃ CŃ'Ń LEKWE A WŃ

A wɔ ne jú'u tepɔŋ soŋ ne ye íne nɛwɔ'ɔ legwe g'wie a ne ntoo ta kwo ye te ntye sse wɔ. A gye legwe piŋ nke gwɔ pa' yɔɔn ne foo two ku ye nkwo'. Shúm swɛ sie e kɔɔn nzɔgo fute ye pu mág. A leen nke gyá mba tso'ɔ fa' no tepɔŋ gie á legwe too. Ngɔ' gie ɛ tse la'a mmɔg gyo a ne mvee. A tsoɔn legiŋe swiŋte Sse fa' yɔɔn ta ngyá mba zá' leen ndá' cúa ta a gie ngwɔ pɔ Sse le giŋe shwoŋe wɔ. Ssé g'wie ye kɔɔn nzɔgo ngwága ye gwág. Pua pie pɔ kaa "meshu" pe kyo, pɔ te giŋe nɛua lejuŋ ye wɔ. Ngwɔ gie pɔ loɔn fo ntyé nkwiŋte ye, ka na leshɔg wɔ, a le kwete ye na tsɔ mmo wɔ. Nkab gie ka a la loɔ pɔ pɔ ntsɔŋ tá ndáb wɔ, te giŋe ku'u lezoŋo yé wɔ, nke te ku'u lekwiŋte ntum we wɔ, nke le to'ɔ ye lekwe wɔ. Á fa' shyó lecuŋo nkínte Sse, nke te giŋe nku'u lekínte wɔ, mba Sata tsee nzsé. A kɔkɔ gie nyiŋ tepɔŋ kɔɔn nkwoŋo fa'-u mvfó, a kɔkɔ gie a kɔɔn ndɔgo pɔ.yě neŋe, a cɔ' ngwa'a fa' gie a cɔ'-u nzoonte sě shúm fa' yɔɔn zoonte lá. Ta mbɔɔ we nyiŋ g'wie a kɔɔn ngie a "piebe" ye moŋo yé, wě nnyiŋ te yiŋe nku'u lekwiŋte ye wɔ. Nyiŋ leen nke nzye le gyá ngie: "A mmo gie a pyɔg te', aa pa'a loɔn ngwɔ nyiŋ gwě na mbwo Ssé g'wie á ntentɔ." (Heb.10/31).

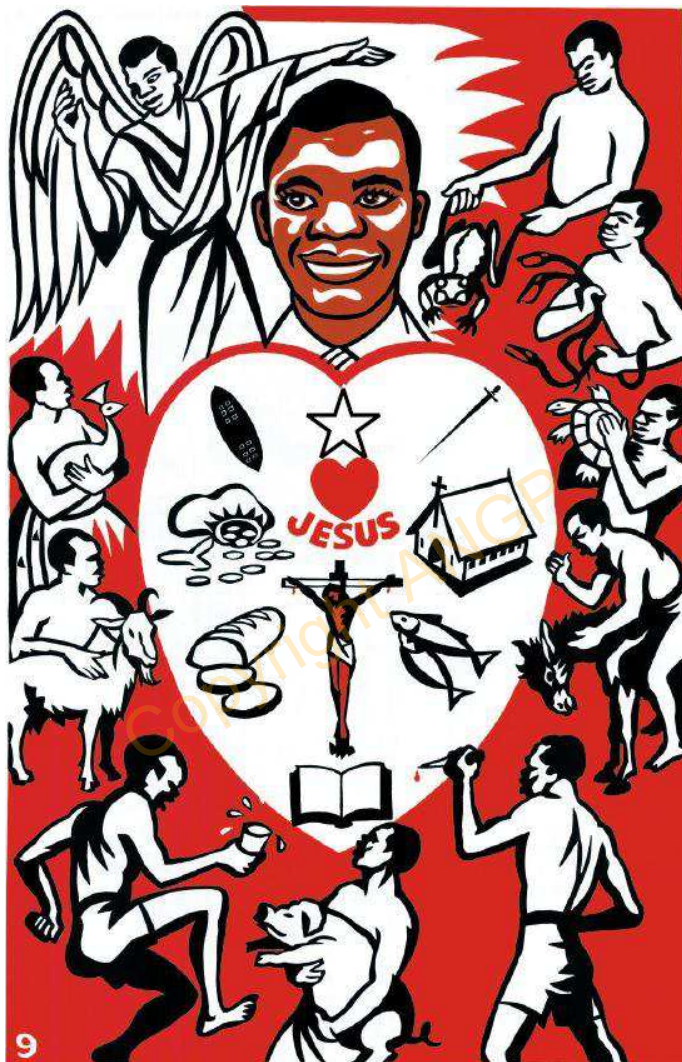
A la ne nkwaŋa ngie pɔ Sse ge lá' ma' mbu tsɔ lye', ka a ge lá' wá wɔ a nuŋe cɔ'-u nkwe kwe wɔ. Tá' a cɔ'-u ngwɔ fa' yɔɔn ne gyá ngie za' cɔa. Pua ne nzá'te menuɔ menuɔ nkwiŋte, tso lefa' Sse a ku guɔ a te wɔ wɔ. Á pu'u tá a pɔŋo lefa' Sse na fa' gie me yiŋ ngwiin shyó legyá ye. A na wɔɔn futu, wɔɔn nyiŋ tepɔŋ g'wie a ně nkwe mba a la zwiŋ ngie Sse tsɔɔn meziŋe me wɔ, a te gie nti gie Sse kuŋ pua mesoŋ ndɔg ntɔŋ tsɔ mmo wɔ, a cɔ'-u nju'u pa' Sse ne ndɔgo shwoŋo ye nkwiŋte ye wɔ, a cɔ'u nju'u pɔ ngye nyiŋ g'wie a ge ŋág ye. Yě ngye ne ngɔɔn ne ye ngie: "Pi fo lejuŋ meŋ ntsiŋte pi megaŋ ndoon, pi gua ne tsee mɔg g'wie méla cuŋte é wɔ wé Sata pâ mecyó' pé." (Matio 25/41). "Me la záb pá' pua mesoŋ gě kwe pe ta' legua ta leŋaga wɔb leen nke ku'." (Hébreux 9/27).

JHJHJ MBOONTE LEFWO'O

Wōon futu nyiŋ Kristo g'wie a luo'ō lunte gie a fa'a le s'we ye, ta n'ua n'ū. A lunte foo meshyo meshyo nto, á t'ugo kwo ye taa tã, nkag ta a te kua nje'e na Yesó-Kristo ta n'yo n'cu. A nē t'ugo "men'ug mé pe na Yēsó-Kristo, Fuō n'oon'nte zwiŋ-ntam" (Hebreux 12/1-2) ngwa'a pi'i tsem pō notepoŋ gie a waa nzemte ye, nkag ta nkyote, n'onte ju'u fa'a s'we gie me na á mbwo yé.

Pi gya pa' Sata paa meŋaŋ n'ū pé, pō kele ntam nyiŋ g'wie a zwiŋ Ssé ŋneŋe sōŋ. Ne fa'a shyō legyo nyiŋ g'wie a zab ntam ye na Ssé fua manzse ta nke te ne gya shyō wo. Leŋa'te, lezab ntam na nkab, me zwiŋe tepoŋ mie é tsoté ye, paa metsō mefa'u me notepoŋ kelé ye n'ne sōŋ. Gya pa' nzikase zō cū tyé na ju'u n'oon ngwi, ndōgo fa'a shyō, mela'mie menotepoŋ mie Sata log ngwoon nyiŋ, neŋe kubté mentii.

Ta mbō pu'u nyiŋ Kristo g'wie a kaa lyōg "gwá", a liŋe no tepoŋ gie á kubé nti, ta ngwō tsō fū' sele ndyeen pō nzem no Ssé gie a ne zwiŋe, ta fo ngwō gie a notepoŋ loon sele ta cū' ngwō pe pa' no mboŋo, a líŋ líŋ nti pa' zwiŋe Ssé gyo á zse kwa' no gie á yé nenu. Pi loon ndie fūtu, mba pi gé gya tsō nyiŋ, a g'wiin ndōŋ melu' mbwo ye, nē ndōgo nziŋe, e fa' a le log ngyo nyiŋ Kristo wō gwě na nkwa'te nkwaŋ pō ngie é shúm mboŋo sie é tse n'yo. Tá ngwō gie nyiŋ Kristo loon ngwō g'wie pō Kristo lēen mbuté nkwe, a le lie yé mmo ndōg n'otoŋo mmo wō. Pi gya pa' wetso nyiŋ log nne sōb ntam g'wie e zwiŋ Ssé, me logō mbii fū' na meloon mie me t'ugo two nyiŋ g'wie a zwiŋ Ssé, pa' me zōonte ye, pa' meŋaŋ mbū Sse za' lekwōon sé tá ngwō tsō fū' ngie pō pua Kristo. A piŋ ngaa pō giŋe sele s'wite nyiŋ g'wie a zāb ntam we na Ssé?. A wō ta ngwō pu'u tá Nyiŋ Kristo leen nke nkimte shwoŋé Yēsó pa' a la goon ngie: "Pi pa shyō mboŋo a fū' gie me ge cūŋ zwiŋ g'wi, e pua g'wi, ntyōg meno two pi e tí leziŋ sōon. Pi kág kág

9. NTŪM NYIŃ GWĪE A MA'A NCU NJYO NJYŃ

mbiŋ séŋe mela'mie ntsó'ó fa' gwi ge lá' gyóon a tyó lepwo..." (Matio.5/11-12).

No tepoŋ pò meno mbab ne, ngwó meno mie e kwéé pò two pege, e neŋe nguŋ fà' ntsem ne fa'a pò shyó legyo ta pege le giŋe nzsé ngie Sse kuŋo wege wó. Tá pege gwiin le lógo lekág ngóon ta mag ntám wege pa' ngaŋ ntum Sse ngie: "A kó lóon ngwó a fege wega Yěsó gwie a kwoŋo wege ? Ngo' lá? lepu' mbum lá ? Me le kúe wege lá ? nzyé lá ? ka pò pón ? ka shúm sie e vege wege ? ka legwe lenəgo wege ?" . .

Tá' a ke nguá na shúm asé ntsem, pege wó patantu pajyo ncu, níwé'ε nyiŋ gwie a la kwoŋo wege. (Roma 8/35, 37). Afu' gie nyiŋ gwie a zába ntám we na Sse lēen ndá' kaa shúm sie Sse la na pa' a ge lóg luo' ncu ta neŋe mbum ye lá, a te giŋe gwiin lepógo tso mmo a na lye'ε ngó', a ge pu tu cua nguŋ mekwa'te ntsem ntsem. Pege yiŋe ku' yege lezwé' Kristo gwie a naa wege tu njoyó ncu.

Cuo' saŋ gwie a tsé wóon ntám a ne sii mbiŋ ne kye'ε ju'. Wóon ntám gwie me la zába na Sse e lēen nkwa' nzwiŋ ta me gyá, a Zwiŋe Sse wó mba a lá lóg ntám ŋwé ngyo nda ye. Cuo'Sse gwie aa two ye nzye, ndógo ngwó no Sse, ne nkímte ye memá shúm sie Sse la ká'a mbwo pua pie shóg meno shóg ta cua ncu. . ." "Pú'u tá me ye: nyiŋ gwie a ge lá' lyó' ta jyo ncu lá, meŋ ge lá' ná ntóon tyo gie a naa letswe a jyo.

Yě tyo a tsee nka'a Sse." " Nyiŋ gwie a ge lá' jyo ncu te la' gya ngungu pa kwé mbiŋ kwé wo", " Nyiŋ gwie a ge lá' jyo ncu lá, meŋ ge lá' naa mana gwie me la le'e a pfe. Meŋ piŋ ngiŋ naa fógó lekwa'a ne ye mba me la ŋwe'e leziŋ swe mmo.", " Mbiŋ gua na nyiŋ gwie a jyo ncu mbiŋ nku'te shwoŋo yóon ta ndógo yě nkwe, íná metu mbwo ye...", "Nyiŋ gwie a ge jyo ncu e piŋ ne ku'te mefa'a móon ta lá' lóg nkwe, meŋ na tu a lóg sá' meguŋ meguŋ." Nyiŋ gwie a ge lá' cua ncu lá, Sse ge lá' ma' mefógó nzso na ye, meŋ le lá' nvele leziŋ se tsé ŋwa'ne letswe wó, meŋ piŋ ntyé mvfo ta wóon pá

mecuo' pe nzwiŋ ngie ne nzsé ye.", "Nyiŋ loon ndá' njoyo ncu, mba meŋ ge lá' loŋo ye ngyo má ntóon nda sse a piŋ nke ndá' le yiŋe fo tsolo nkwe wó..." Nyiŋ loon ndá' njoyó ncu, mba meŋ ge gyo peg ye teme laŋe lefúo yóon neŋe." (Apocalypse 2/1,11,17,26, 3/5,12,21)

Aa na futu pege ne ngyá muo poon nkáb a wó we kye', a loŋo ndá'te nyiŋ Kristo gwie a ka náa mbóo nkab gie a gwiin mbwo Sse. A te caŋte shúm sie a gwiin ndume sse tsetsá' caŋte wó, a loŋ nkwe'te mepoŋ, e shúa nzse legem ríná ta' nzse na fa'a Sse tsem tsem pu'u po leloŋ gu'te Sse.

Pege yeŋe ne gya pa' ta' mbelek nuŋe ssé, ngyo ta' mbab só, yé loŋo nda'te ngie nyiŋ Kristo jyo rúmo ne meku', njoyo pe meju' gwie a ku'u na ye: A te loŋ melu' mie tu tu rúdoŋ caŋte mbwo ye wó. Nke te loon metsé menóon mpfé nke jyo tso mmo gie gwó a caŋte lenene wób Sse. Mbiŋ nke te caŋte nkab caŋte wó, a te ndepa' pfe, nke te yetso nu, nke te pfe nti mekub tyo mie é gé gyo a guo wó, mbiŋ nke te meffo tepoŋ jyo. A leen njoyo yé po nda' shum lejyo sie kú' ku' mbiŋ ngwo se mboŋo. Mba a ncu'-u neŋe swiŋte Sse ntam ye swiŋte. Áa pu'u ngwó gie ko zo loon ngyó wó, a ke le cu' te pua Kristo tsó. A kuŋo le neŋe swiŋte Sse, ka po tse ndá ye wó, ka po tsee cu'te tsiŋe nda wó, ka po le swiŋte ntam ye ta me le zsé wó. Áa no gie a zsé ngie ngwó nyiŋ Kristo lewo tso mmo te wo gie a neŋe ne jú'u po Sse wó nu.

A ŋwa'ne gie a nuŋe tsiŋe tyo nkí ngwó ye nye', aa ŋwa'ne Sse gie nyiŋ Kristo ne ntoŋo mbiŋ ne nzi'i nguŋ lye' ntsem ndoŋo nduo zse no mbóo metu, nduo lenene mboŋo, nduo nka' mbóo fu' gie nyiŋ loon te ne ntoŋo yé ŋwa'ne wó a le gwiin. Ŋwa'ne Sse kéen ncu'-u lam gwie a kye'e manzse we, ncu' ye ně ncu gie a loŋo nduo'ó ngaŋ mbu. A shwoŋo Sse a mmo tu nzwiŋ mbwo ye mela'mie e se shúm sie a loŋ njoyóŋo zwiŋe ye, ndoŋo njuoŋo ntam we lye' ntsem. A yiŋ ngwó ntse we e swete

s̄wete ḡwie a zɔɔɔ nuu mbiŋ ngiŋ gwo ḡwie a logɔ sɔɔɔ ne. Ngwó mmo gie a logɔ ngýá pá' ntám we wó.

A kwoŋo lekaa tyo nkí mela'mie a ne zse ngie nyiŋ loon ngwó t'ɔ'ɔ cwo'ɔ lefuɔ gie Sse naa, a zoon mvog nkaa tyo nkí. A ne nzsé ngie pɔ Kristo la pute nzíme na legwe ta ye ca' pɔ tse leneŋe we s̄we. N̄ca'-u nanŋe pɔ shúm sie e tyo lepwo. E shúm sie e se te lá' mi. Me piŋ nke te ne gyá wó. Nyiŋ Kristo wó mba a ne ndá' cuŋte mbum ye pá' a ge gua tse Sse. A cu' ngwó pɔ pa' ta'a tyo ḡwie me pye ngũŋe, ntse, a ne nzeme mentɔon ngwá'a pwo tyo ye mboŋo gie a laa na tyɔ mbiŋ ne nzeme mentɔon ta e gyɔon yoon. Yě nti nyiŋ te giŋ nkwanŋe lekwe mbóg wó. A t̄e mboŋo wó pu'u nzwe'e Z̄wige Sse gie a ts̄e ntám ye, ngiŋ nzwe'e nti gie Sse log nkuŋo ye ta a neŋe nju'u ntám.

J̄HJ̄H MBOONTE LEGEM

Yěso le goon ngie: “Meŋ zɔ ḡwiin legyo nyiŋ zím, ngyó a wo wó. Nyiŋ ḡwie a záb ntám na meŋ ge lá' wo wó. Ta mboɔ pa' a zoon nkwe kwé. Nyiŋ wo neŋe, n̄záb ntám we na meŋ mba a te lá' nkwe wó.” (Jan 11/25, 26). “Nyiŋ z̄wi'te shwoŋo yɔon, mbiŋ ne nzába ntám we na nyiŋ ḡwie a

10. TÓO NKUU TSEÉ LEGU' NZA' NKYO GU.

la tume wóon, mba a gwiin letswe temi e piñ nke le to me ñaga ye wó, Mba ganj fo tsee ju'-u mepfo nzé' ñgua le ju' gie me wó ngwó ntentá." Nyiñ Kristo te giñe nkwanje lye'e legwe ncyó' wó, mbiñ nke te giñ mvege wó." A ge lá'a fu' gie yoon mbab ne gie e loon ngwó e la ge lá' cu' ye ngwó e le la, yoon mbab ne gie ngwó e kwe e la' ncu' gie ngwó e le kwe lá, a shwoño gie me ge goon loon púmte: "Nti gie Yéso la loño njoyó ncu la gyo legwe kuu tsee shúm sie a la jyo ncu nkaa. Pá' a pú'u lá, gu ncu gwie o piñ njoyó e wó po nzé legwe? Ju sesiñ wo po nzsó legwe? Me goon sesiñe legwe pa' woon ngoon po no teponj a mmo gie a piñ náa ta mbwo notepoj a wo lepá. Tá' pege ke naa gu'te mbwo Sse gwie a gyo pege zwe'e Yéso Krito njoyó ncu." (1 Kor 15/54-57).

Nyiñ gwie a nye ntentá, po Sse wó, po Sse zóg, nganj te giñe mboño legwe wó. A ye fu'a legua ku' a gua te zóg nzoon pá' ngan ntum Sse Paul loon ngoon lá. A la goon ngie: "Meñ ne ntsóon lefo ndumo sse tsetsá' ñgua, peg Kristo zo cá' neñe, aa yoon two ye mboño mmo." (Filipo 1/23).

Nyiñ Kristo ne ntsóon legya Yéso kwa' pá' a ju' wó ngwó. Ntsóon lecuño ndog nyóg me ngyá nyiñ gwie a la kwe na tyó nkí tá ndog nzá' nkyo we a tswee legwe. A Zwige Sse gyo a kínte pá' Yéso la goon ngie: "Pi poon ntum gwie le ve. Pi záb ntam gwi na Sse mbiñ ngiñ nzába na meñ. "Meju' mie ngwó me neñe wó e ndá Ta woon ta gyóon yoon. Meñ ge taa piñ nzem, fa'a gwi pege gua, nzse ngie ndoon ngwó nzo wó, pi wo gi po ju' wó." (Janj 14/14).

"Tá' pá' me la ñwe'e tse ñwa'ne Sse ngie: Ammo gie nyñ mesoj laa gyya nke te ju', mba laa fó nkwanje wó, e Sse la nnyete sé shum nzab lewo gie pua pie e kwono ye ge gyo zwé!" (1 Kor 2/9).

Me te zse nti gie ngwó me log ndá'te legu' gwie a tyo lepwo ta me ju' wó. A legu' gwie me la nyete ndog zwi'te pua pie po e ndume sse tsetsá' ne ngiñe na mekwo Yéso Kristo.

Pi loon nánte wetsó futu mba pi ge gyá nyiŋ a wó pò mekwí mekwí, pu'ú ndógo ngwó legwe, mbiŋ ndie wóon futu nzem ju' yóon mba pege ge gyá cwo'sse, a mantum Sse. A tye ne mbiebe pá' a ge logó nyiŋ tepon gwíe Sse tág nzem ye e log gua naa mbwo Sse. Pi gyá pá' a zwiŋe ye pò jajun zá' mekekyo mie mbab ne ye log ku'te wó. A zwiŋe nwe pò jajun ne nziŋe ngee ne lejun nyiŋ gwíe a la záb we ntám na ye. A nyiŋ gwíe a zwiŋe lefa'a mbwo ye mbiŋ ngiŋ nzwiŋ lekwe ngee mbwo ye. Sse ge cu'ú lekwe ye, e logó shwoŋo mboŋo gie a Nde we á nzogó ndogó nzi'i ye. E goon ngie á mboŋ, ó gaŋa fa' we mboŋo, níju' ncwo mboŋo. Pá' me ka came metwii mmo mbwo gu ó gwiin ta a pon la, meŋ ge came kwa' mmo gie a fáŋ ó gwiin. Kuu tsee ju'-u lekág gie Tsitsa gu la nyete." (Matio 25/21). Á fu' o Sata te giŋe ku'ú legyo tso mmo na ye wó. "Mela'mie pua pie Sse ne nkwoŋo wó. kwe ngwó mmo tu nzwiŋ mbwo Sse." (Ps.116/15). "Mbiŋ níju' ngye fo tyo lepwo ngóon ne meŋ ngie: Ijwe'e ngie: "Pa shyo mboŋo e pua pie pò waa kwe paa Sse wó nuó". "Zwiŋe Sse ye oon, a ge cua pú'ú tá pò zwiŋe na mefa' mie pò kóon fa'a, a no gie shúm sie pò la gyo ge cu' wó mzem pób e kwiŋe wó." (Apocalypse 14/13).

Gu gwíe ó toŋo yóon nwa'ne gie "a mmo log ngyá ntám" lá, a pon ngie Sse kwiŋe gu ngyó ó na ntám gu mbwo nyiŋ gwíe a kuŋo gu mela'mie a fu' yóon ne ntága nzem ju. A ne goon ne gu ngie: "Miŋ wóon we mambaŋa (we manzwe) ná ntám gu ne meŋ." (Proverbe 23/26). Ná ntám gu gwíe kua le mbwo Yéso, ntám gu gwíe e pwe le, ntám gwíe e ne gyá go' le. Ó ge ná pu'ú a kwe íná we swe ne gu mbóo zwiŋe Sse ne gu. Póon lezwiŋ ngie ntám ó fate gu, nti no gie e ge pába gu páb e ne gyo pò mmo gie e ne ntsóon. "Nyíŋ gwíe a ne nzwiŋe pò no gie ntám we shwoŋo ye a wó pò gugu, tá nyiŋ gwíe a gwiin zse no. ge lá' tswe." (Proverbe 28/26). Gwá' menotepon mú, njwóŋte te no gie a tyé nduŋ nduŋ. Ano gie ntsó'ó fa' gwíe no tepon ná, a wó pò nyiŋ le kwe tá a fu' gie Sse naa mbwo nyiŋ

po s̄we s̄we, a wo pá' nganj z̄wě pá'a la ně na Cuapua wege Yěsô Kristo, řígw̄iin lewô temi." (Roma 6/23).

Gu ḡwie ɔ leen nyé gu lewô mbwo Sse lá, ku'te mmo gie me la zi'i gu ta a tá. ɔ la logô z̄w̄iņe ntám le nti gie ɔ la ne ju'u pa' Yěso log nkuņo gu nzi'i. Mbɔɔ no gie ɔ la ju' pá' nganj ntum Sse Paul la ḡɔɔn tse p̄ɔɔnte řwa' Timoté 1/12 ngie: "... Meņ gyâ yɔɔn ngo' řu'ɔɔn pa'ɔɔn nti po pu'u, tá' eshu ke te ne kúu wóɔn m̄đ wó, ano gie meņ ne nzsé nyiņ ḡwie meņ z̄aba ntum na ye. Ń cwoņo ne zse ngie e Sse ḡw̄iin metu lelog nku'u lekabte mmo gie a la came mbwo meņ ta ndá' nkúu na lye'e lá' nzso nzem. " Pi logô z̄w̄iņe ntum gie a foo mbwo Sse ndɔg ntate mbum gi. Luo z̄w̄ige Sse ta ndɔg s̄w̄iņte ye. Te lege nti gie Sse log nkuņo gu, ne ndie po Yěso, ye z̄đ manzse, ngwó no nenu, ngwó nyiņ ḡwie a gyo tá me wó wó. Ntye ḡwie ye Nde wege ge tó fa' pua pe te giņe ság wó. " Ye ḡwie aa Fuo mefu, á Nde me Nde."

Á gua na nyiņ ḡwie a ku'u lepoonte ḡwi ta pi le no fua, anyiņ ḡwie a ku'u legyo pi k̄we ntye na ju'u shushúɔg gie kwa' ye aa wó ta lo' a le na pi wó, pi piņ ne nkága k̄g, a na ye e Sse yemo'ɔ, ḡwie a la logô Cuapua wege Yěsô Kristo ngyo pege ts̄we, me gu'te po ye, ano lefuo wo po yê, metu wó po me, ye z̄o sá'a pua, pa' a la lá' nzye, a ke ngwó po pu'u na řu'ɔɔn ndá'a ngwó po pu'u te la' mag Amen! (Jude 24-25)

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, tablettes, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialectos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratufamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

E-MAIL: info@angp-hb.co.za
info@angp.co.za

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

A Gospel Literature Mission financed by donations
Une Mission de litterature evangelique financee de dons
Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)